Ազգ
Azg
armenian daily
23 ՅՈՒՆԻՍ 1999 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ #115 (1860)

Ալեքսի Բ պատրիարքն արիություն է մաղթում Գարեգին Ա կաթողիկոսին

Մոսկվայի եւ համայն Ռուսիո պատրիարք Ալեքսի Բ-ը երեկ հոգու արիություն է մաղթել Ամենայն հայոց հայրապետ Գարեգին Ա կաթողիկոսին, տեղեկացնում է Արմենպրեսը, լուրը քաղելով ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ գործակալությունից: «Մենք վերապրում ենք նրա տառապանքները», ասել է պատրիարքը Գարեգին Ա կաթողիկոսի մասին, որը ծանր հիվանդ է: «Դա դժվարին շրջան է Հայաստանի կյանքում, երբ եկեղեցու պետը, ժողովրդի հոգեւոր առաջնորդը երկար ժամանակ գտնվում է առողջական ծանր վիճակում», ընդգծել է Ռուս եկեղեցու պետը:

Ինչ վերաբերում է Հայոց հայրապետի վիճակին, տեղեկացնենք, որ վիճակը մնում է շատ ծանր: Երկուշաբթի գիշեր վեհափառին թթվածին են տվել: Արդեն մի քանի օր է, որ Վեհը չի կարողանում սնվել, բժիշկներն անընդհատ ցավերը մեղմացնող դեղեր են սրսկում, մինչ աբեղաները Նարեկ են կարդում նրա սնարի մոտ:

ՇՓՄԱՆ ԳԻԾ

«Հունիսի 14-ին տեղի ունեցածը լոկ միջադեպ է»

Հայաստանի պաշտպանության նախարար Վաղարշակ Հարությունյանը կտրականապես համաձայն չէ վերջերս ադրբեջանական կողմի տարածած այն հաղորդմանը, թե ԼՂՀ զինված ուժերի նախաձեռնությամբ է տեղի ունեցել հրադադարի վերջին խախտումը: Ինտերֆաքսին տված հարցազրույցում նա նշեց, որ Հայաստանի զինվորական ղեկավարությունը պարզել է հունիսի 14-ին Լեռնային Ղարաբաղի Մարտակերտի հատվածում, կողմերի շփման գծի վրա տեղի ունեցած միջադեպի մանրամասները: «Ադրբեջանական կողմը կամ չի պարզել տվյալ իրավիճակը, կամ չի կառավարում իր զորքերը, կամ էլ նման հայտարարություններ է անում ելնելով իր քաղաքական նպատակներից», հայտարարեց նա: Նախարարի խոսքերով, «հունիսի 14-ին տեղի ունեցածը չի կարելի անվանել հարձակում, դա լոկ միջադեպ է»: Վ. Հարությունյանը չբացառեց, որ «այդ միջադեպը կարող էր նաեւ մասնավոր բնույթ ունենալ, ասենք, որեւէ ստորաբաժանման հրամանատարի թափթփվածության հետեւանք»: Հայաստանի պաշտպանության նախարարը գտնում է, որ տվյալ դեպքում «այդ միջադեպն օգտագործվում է որպես քաղաքական ծեռնարկում, որի նպատակն է հայկական կողմին ներկայացնել որպես զինադադարը խախտողի»: Վ. Հարությունյանի խոսքերով, «մեր զորքերին հրամայված է սադրանքների չդիմել, բայց եթե Ադրբեջանն ինքը դիմի կազմակերպված սադրանքի, ապա կարելի է կրակ բացել կրակակետերի ոչնչացման համար»:

Խոսելով հայ-ռուսական ռազմական համագործակցության մասին, Հայաստանի պաշտպանական գերատեսչության ղեկավարը նշեց, որ այն սահմանված է միջպետական համաձայնագրերով ու պայմանագրերով, եւ հայկական կողմը պատրաստ է կատարել դրանք: «Մենք գտնում ենք, որ հայ-ռուսական համագործակցության մակարդակը բավական բարձր է, համապատասխանում է Հայաստանի անվտանգության ապահովման պահանջներին եւ Ռուսաստանի շահերին», հայտարարեց նա:

ՏԻԳՐԱՆ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ
Հայաստանում Ինտերֆաքսի
սեփ. թղթակից

Ծաղիկներ՝ Անհայտ զինվորի հուշակոթողին

ԵՐԵՎԱՆ, 22 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ՀՀ վարչապետ Վազգեն Սարգսյանը հունիսի 22-ին, Հայրենական մեծ պատերազմն սկսվելու 58-րդ տարեդարձի օրը, այցելեց Անհայտ զինվորի հուշակոթող եւ ծաղիկներ դրեց:

Ըստ վարչապետի մամուլի ծառայության, հիշատակի արարողությանը մասնակցում էին ՀՀ նախարարներ եւ ՌԴ դեսպան Ա. Դրյուկովը: Նրանք մեկ րոպե լռությամբ հարգել են զոհվածների հիշատակը:

Այսօր Օջալանի ինքնապաշտպանական ելույթն է

ՍՏԱՄԲՈՒԼ, 22 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: PKK-ի ղեկավար Ա. Օջալանի ընդհատված դատավարությունը վերսկսվելու է հունիսի 23-ին՝ Օջալանի ինքնապաշտպանական ելույթով: Փաստաբանները երեկ այցելել եւ խոսել են իրենց պաշտպանյալի հետ: Նրանք տեղեկացրել են մամուլի միջոցներին, որ Օջալանի ինքնապաշտպանական խոսքը կենտրոնացած է լինելու երկու հիմնական գաղափարների վրա: Առաջինը՝ հաշտության հրավեր է, որն օգտակար պետք է լինի երկրի համար: Երկրորդը պարտնալիք է, եթե Օջալանը մահապատժի ենթարկվի, ապա շատ արյուն կհոսի, եւ քուրդ-թրքական պայքարը կշարունակվի եւս հազար տարի:

Փաստաբաններն իրենց հերթին պետք է պնդեն, որ դատավարության այս ձեւը դեմ է Սահմանադրությանը եւ Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանի սկզբունքներին:

Դիտորդները նշում են, որ Օջալանի դատավարությունն արդեն մոտենում է ավարտին: Նրանցից շատերի կարծիքով, այն կարող է ավարտվել անգամ այս շաբաթվա վերջին:

Ռուսները Կոսովոյում կմնան մինչեւ 2000 թ. հունիսի 10-ը

ՄՈՍԿՎԱ, 22 ՀՈՒՆԻՍ, ՍՆԱՐՔ: Մինչեւ 2000 թվականի հունիսի 10-ը Ռուսաստանի խաղաղարար զորակազմը կմնա Կոսովոյի տարածքում: Այսօր այդպիսի հայտարարությամբ հանդես է եկել Ռուսաստանի նախագահի մամլո քարտուղար Դմիտրի Յակուշկինը: Նա հաղորդել է, որ Կոսովոյում Ռուսաստանի զինծառայողների ընդհանուր թիվը կկազմի 3616 մարդ: Մամլո քարտուղարի ասելով, նրանք կտեղաբաշխվեն իրենց պատասխանատվության գոտիներում եւ Պրիշտինայի օդանավակայանում:

ԼՅՈՒՔՍԵՄԲՈՒՐԳ

Քոչարյանը վեճի չի բռնվել Ռասիզադեի հետ

ԵՐԵՎԱՆ, 22 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ - ԱԶԴԱՏՈՒԹՅՈՒՆ: Լյուքսեմբուրգյան հանդիպությանը մասնակցելուց հետո Անդրկովկասի երեք երկրների ղեկավարները համատեղ մամլո ասուլիս են տվել:

Վրաստանի նախագահ Է. Շեւարդնաձեն համոզմունք է հայտնել, որ Կովկասը կարող է դառնալ խաղաղության տարածաշրջան:

Ադրբեջանի վարչապետ Ա. Ռասիզադեն շեշտել է, որ Կասպյան ավազանը եւ Կովկասը չափազանց կարեւոր դեր են ունենալու 21-րդ դարում եւ այս իմաստով Մետաքսի ճանապարհը ռազմավարական նշանակություն կունենա:

ՀՀ նախագահ Ռ. Քոչարյանը կովկասյան գաղափարախոսն անվանել է մեծ իրադարձություն Կովկասի համար: «3-4 տարի առաջ մենք չէինք կարող նստել ու խոսել համագործակցության մասին, բայց այսօր դա իրականություն է», ասել է Քոչարյանը՝ նշելով, որ եթե չլիներ հակամարտությունը, ապա այսօր ինքը Ադրբեջանի վարչապետի հետ կքննարկեր բազմաթիվ գործարար ծրագրեր:

Հանդիպումներում Ղարաբաղի հարցը չի քննարկվել: Լիագումար նիստում Ռասիզադեն ու Քոչարյանը կարծիքներ են փոխանակել ղարաբաղյան հակամարտության շուրջ եւ ինչպես միշտ Ռասիզադեն հայտարարել է, որ մինչեւ գրավված տարածքները չվերադարձվեն, անհնար է որեւէ համագործակցություն, իսկ Քոչարյանը վեճի չի բռնվել ու միայն ասել է, թե կարելի է սկսել նաեւ տնտեսական համագործակցություն:

Կասպիականի նավթը Վաշինգտոնի արտաքին քաղաքականության առաջնային ուղղություններից մեկն է

ԲԱՔՈՒ, 22 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ՓՐԱՅՄ ՆՅՈՒՍ: Կասպիականի ավազանում էներգապաշարների մշակումն ու արդյունահանումը ԱՄՆ-ի վարչակազմի կողմից դիտվում է որպես իր արտաքին քաղաքականության առաջնային ուղղություն, երեքշաբթի օրը Ռիչարդ Մոռնինգսթարի՝ այցով Ադրբեջան ժամանելու առթիվ լրագրողներին հայտարարել է Բաքվում ամերիկյան դեսպան Սթենլի Էսկուդերոն: Դա Կասպից ծովի ավազանի էներգապաշարների մշակման հետ կապված հարցերով ԱՄՆ-ի նախագահի եւ պետքարտուղարի հատուկ խորհրդականի պաշտոնում Մոռնինգսթարի հրաժեշտի այցն է, որին շուտով փոխարինելու է փորձառու դիվանագետ Ջոն Վուլֆը:

ԱՄՆ-ի ներկայացուցիչները պնդում են, թե Վաշինգտոնի՝ կասպյան նավթի հետ առնչված դիվանագիտությունը եռանդագին կգործի այնքան, քանի դեռ իրապես չի սկսված Բաքու-Ջեյհան արտահանման հիմնական խողովակաշարի եւ Թուրքմենստան-Ադրբեջան-Վրաստան-Թուրքիա անդրկասպյան գազամուղի շինարարությունը: Դրա հետ մեկտեղ, չնայած որ այդ նախագծերի շուրջ լիակատար քաղաքական փոխըմբռնում գոյություն ունի Ադրբեջանի, Վրաստանի, Թուրքիայի եւ ԱՄՆ-ի միջեւ, փորձագետները ուշադրություն են դարձնում այն հանգամանքին, որ տակավին լրիվ մշակված չէ դրանց ֆինանսավորման ու վարկավորման հարցը:

Եվրոպական բանկերը միաձայն Ադրբեջանին կոչ են անում հրաժարվել բաժնետոմսերի հսկիչ ծրարն ունենալու մտադրությունից:

ԱՄՆ-ի օդուժը հարվածներ է հասցրել Իրաքի ռազմական օբյեկտներին

ԱՆԿԱՐԱ, 22 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ: Թուրքիայի Ինջիրլիկ ռազմահանգրվանում տեղաբաշխված ԱՄՆ-ի օդուժն այսօր հարվածներ է հասցրել Իրաքի հյուսիսում՝ Մոսուլ քաղաքից հյուսիս-արեւմուտք իրաքյան բանակի հրամանատարական կետերին, հաղորդել է եվրոպայում ամերիկյան ռազմաօդային ուժերի հրամանատարությունը: Օդային հարձակմանը մասնակցել են F-15 եւ F-16 կործանիչ-ռմբակոծիչներ, որոնք պարեկային թռիչքներ են կատարում, այսպես կոչված, «արգելված գոտում»: Բոլոր ինքնաթիռներն առանց կորուստների վերադարձել են ավիաբազա:

ԿԼՈՐ ՍԵՂԱՆ

«Արմենիկում». Փորձարկումներն «ավելի ու ավելի հուսադրող են»

ԼՈՒՍԻՆԵ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Ներկառավարական տեղաշարժերի խմբին, ինչպես ակնկալվում էր, շրջանցեց առողջապահության նախարարությունը. նախարար Հայկ Նիկողոսյանը վերահաստատվեց իր պաշտոնում վերականգնելով լրագրողական լսարանին «առաջին ձեռից» տեղեկատվություն ընծեռելու միտված կլոր սեղանների ավանդույթը, որ «սառեցվել էր» ընտրությունների շրջապտույտում: Երեկ պրն Նիկողոսյանն անդրադարձավ իր վերջին (լոնդոնյան) գործուղմանը, որի ընթացքում բնապահպանության նախարար Գեւորգ Վարդանյանի ընկերակցությամբ մասնակցել էր բնապահպանության եւ առողջապահության նախարարների երրորդ եվրոպական գիտաժողովին:

Հայաստանում բնապահպանության վիճակը, պրն Նիկողոսյանի գնահատմամբ, ավելի լավ է, քան 10 տարի առաջ (քանզի արդյունաբերությունը չի գործում), բայց բնապահպանությանը տրամադրվող միջոցների առումով՝ ուղղակի անմխիթար:

Դարձյալ (եւ միշտ) «Արմենիկումի» մասին

«Արմենիկումի» միջազգայնացման հարցում նորություններ չկան. ԱՀԿ-ն եւ ՄԱԿ-ի հովանու տակ գործող UNAIDS «հակաղավ» կազմակերպությունը տեղեկացված են. սակայն առայժմ սպասողական վիճակում են: «Ազգի» հարցին պատասխանելով, նախարարը հավաստեց, որ փորձարկումների ընթացքը եւ արդյունքներն «ավելի ու ավելի հուսադրող են», միջազգային հանրության առայժմ զուսպ արձագանքը՝ բնական: Աշխարհը շատ ավելի մեծ խնդիրներ ունի. մենք աշխարհի կենտրոնը չենք, հակադավային միջոցները փորձարկվում են նաեւ աշխարհի տարբեր կետերում, բերահավատությունը, թե դեղորայքային արդյունաբերության ավանդույթներ չունեցող փոքրիկ երկիրը կարող է մեծ խնդիրներ լուծել, կենսունակ է: Սակայն սառույցը կոտրվում է, «Արմենիկումի» միջազգայնացումը բնական գործընթաց է. ճանաչումը վրա կհասնի այնպես արագ, որ չենք հասցնի ուշքի գալ, այնպես որ, արհեստական խթանիչների կարիք չկա: Բուժման կուրս անցած հիվանդների արյան մեջ վարակի կրկնություն չի արձանագրվել, սակայն վերջնական բուժման մասին խոսելը վաղ է. «Արմենիկումի» փորձարկման «ծեսը» կարելի է հաստել փորձության վերջին, երբ կլրանա փորձարկումների մեկ տարին:

Տես • էջ 3

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ **ընթացիկ**

ԱՍՈՒԼԻՍ

Իշխանավորների պատասխանատվության ավանդույթ

Օդո՞ւմ են խոսքեր ասվում, թե՞ ոչ

«Վազգեն Սարգսյանը ոչ միայն լավ գիտե, այլեւ ուղղակի պարտավոր է իմանալ, թե ինչ էր կատարվում ամիսներ առաջ ԱԺ-ում, երբ օտարերկրյա փոխառությունների եւ վարկերի արդյունավետությունը ուսումնասիրող հանձնաժողովը ահավոր մեղադրանքներ էր ներկայացնում կառավարությանը», երեկ հայտարարեց ԱԺՄ խմբակցության անդամ, պատգամավոր Արշակ Սադոյանը նորընտիր խորհրդարանի իր առաջին ասուլիսում: Նա շեշտեց, որ այդ հանձնաժողովի հաշվետվությամբ շուրջ 350 մլն դոլարի վարկերի գրեթե 50 տոկոսը՝ մոտ 220 մլն դոլարը ոչ նպատակային է օգտագործվել, փոշիացվել է, իսկ որոշ դեպքերում վատնվել ու յուրացվել:

«Պատասխանատվություն գոյեցի, թող որոտա իմ գլխին». Միքայել Նալբանդյանի հայտնի բանաստեղծությունն այսպես կարելի է վերաձեւակերպել՝ բնորոշելու Հայաստանի նոր կառավարության կարգախոսը, որի ղեկավարը վարչապետ Վազգեն Սարգսյանն է: Խորհրդարանին ներկայացնելով իր կառավարության վեցամսյա գործունեության հիմնական ուղղություններն ու գաղափարախոսությունը, Վազգեն Սարգսյանը կատարեց կարեւորագույն շեշտադրումներ՝ փաստելով, թե յուրաքանչյուր անբարոյական արարք պետք է պատժվի, եւ ընդգծեց, որ հատուկ ուշադրությամբ հետեւելու է վարկերի օգտագործման օգտակար գործակցի բացահայտմանը, իսկ անցած սեփականաշնորհումը բնորոշեց անողոք բառերով՝ «շուկայական ազատականությունը շփոթեցին թալանի ազատականության հետ»: Խորհրդարանական երկու նիստերում էլ հարցեր նոր վարչապետին գրեթե չուղղվեցին, իսկ 8-րդ կառավարության գաղափարական եւ տնտեսական ուղեգծին վերաբերող քննարկումներ չեղան: Խորհրդարանական կյանքի գիտակներն ու օրենսգետները հիմնավորեցին, որ մեղավորները ոչ թե նորընտիր պատգամավորներն են կամ կառավարությունը, որ չի ցանկանում իր առաջին քայլերն սկսել երկարաշունչ քննարկումներով, այլ օրենսդրությունը: ՀՀ Սահմանադրությամբ եւ ԱԺ կանոնակարգով վարչապետին ծրագրի ներկայացումից հետո են միայն հարցեր ուղղվում: Բացի այդ, կա հինավուրց օրենք՝ 100 օրվա իրավունքը, որից հետո միայն ընդունված է եզրահանգում կատարել. «Օդո՞ւմ են խոսքեր ասվում, թե՞ ոչ»: ԱԺՄ խմբակցության անդամ Դավիթ Վարդանյանը 100 օրվա իրավունքը վերաձեւակերպեց հայկական տարբերակով՝ «բարի լույս» ասելու իրավունք: Նոր կառավարության բարի լույսն ասվել է:

6 փորձաքար՝ ըստ Արշակ Սադոյանի

«ԱԺ մեծամասնության կազմը հույս չի ներշնչում, թե Հայաստանի տնտեսական եւ քաղաքական ուղեգիծը նոր ուղղվածություն ունի դեպի լուրջ փոփոխությունները», նշեց Արշակ Սադոյանը: «Միասնություն» խմբակցությունը, նրա համոզմամբ, արհեստական սիմբիոզ է «նախկին նոմենկլատուրայի եւ շարժումաերկրապահային նոմենկլատուրայի միջեւ», որը լուրջ գաղափարական հիմքեր չի կարող ունենալ: Իր այս պնդման հավաստիության կամ անճշտության մեջ համոզվելու համար սեպտեմբերին բացվող ԱԺ առաջին նիստում Արշակ Սադոյանն իր համախոհների հետ պատրաստվում է ներկայացնել 6 օրենսդրական նախաձեռնություններ, որոնց ընդգրկումն օրակարգում եւ ապա դրական հանգուցալուծումը կլինեն այն փորձաքարը, որը կպարզուցի նոր կառավարության մտադրությունների անկեղծությունը:

Հայաստանում չկա իշխանավորների պատասխանատվության ավանդույթ, արձանագրեց պատգամավորը: Նոր ԱԺ-ին եւ կառավարությանն առաջարկվում է վերադառնալ հանրահայտ խնդիրների, գորդյան հանգույցների հատում թրի մի հարվածով. ա) նոր խորհրդարանը պետք է ստեղծի Արմենտել ընկերության սեփականաշնորհման եւ հետագա գործունեության ընթացքը վերստուգող իր հանձնաժողովը, որը կգործի ՀՀ նախագահին առընթեր ձեւավորված նույնանպատակ կառույցին զուգահեռ: Արշակ Սադոյանը պնդեց, որ իր հաշվարկներով Գրիգոր Պողպատյանը եւ TWT-ն 77 մլն դոլար են յուրացրել, որից միայն 8 մլն-ն են հարկերի տեսքով վերադարձրել պետբյուջե: բ) Կոնյակի գործարանային համալիրի սեփականաշնորհման գործարքի արդյունավետությունը պետք է մեկ անգամ եւս քննարկվի օրենսդիրների եւ մասնագետների մասնակցությամբ: Արշակ Սադոյանը նշեց, որ 28 մլն դոլարի վճարման հետաձգումը հանգեցրել է նրան, որ ըստ որոշ պնդումների՝ այդ 28 մլն դոլար գումարը նվազեցվել է: Կոնյակի գործարանի ֆրանսիական տնօրենությունն աուդիտ է անցկացրել, որի արդյունքում պարզել է, թե շուրջ 1 մլն դոլարի հարկային սխալ հաշվարկված պարտականություններ են Հայաստանի կողմից իրեն վերագրվել: Կարելի է ենթադրել, որ «Պեռնո Ռիկարը» ՀՀ պետբյուջե վճարել է 28 մլն դոլարից պակաս: գ) «Հայկական ավիաուղիների» եւ ընդհանրապես Հայաստանն արտաքին աշխարհի հետ կապող տրանսպորտային հանգույցների սեփականաշնորհման նպատակահարմարության խնդիրը դարձյալ պետք է օրենսդիր եւ գործադիր իշխանության կողմից թեր եւ դեմ կողմերով վերլուծվի: դ) Էներգետիկ համակարգում նախատեսվող բաշխիչ ցանցերի սեփականաշնորհման գործընթացը պետք է տնտեսագիտորեն եւ քաղաքականորեն հիմնավորվի: Արշակ Սադոյանը պնդեց, որ սեփականաշնորհման պարագայում Հայաստանի էներգետիկ համակարգը կարժանանա նույն ճակատագրին, ինչ հեռահաղորդակցումը, իմա՝ Արմենտելը: ե) Վարկերի օգտագործման արդյունավետությունը ստուգելուց հետո պետք է պատասխանատվության ենթարկվեն դրանք փոշիացնող, ոչ նպատակային օգտագործող պաշտոնյաները: Արշակ Սադոյանը հայտնեց, որ ինքը ոչ միայն ԱԺ-ի եւ գործադիր իշխանության, այլեւ դատախազության առաջ վերստին բարձրացնելու է թուրքմենական վարկը՝ 34 մլն դոլար, որն իր տոկոսներով կազմում է 40 մլն, ապօրինաբար վատնողների քրեական-դատական պատասխանատվության հարցը: Ռուսաստանից Հայաստան «իբր թե» ներկրված մազութի եւ մնացյալ էներգակիրների գործարքներ կատարողները պետք է կամ փաստարկներ ներկայացնեն իրենց արդարության մասին, կամ պատասխանատվության ենթարկվեն: զ) Էլեկտրաէներգիայի սակագների բարձրացման դեմ օրինագիծը պետք է լրամշակվի եւ տնտեսագիտական հիմնավորումներով ներկայացվի գործադիր իշխանությանն ու հասարակությանը: Այս վեց փորձաքարերի հաղթահարման պարագայում, ըստ Արշակ Սադոյանի, Հայաստանում կգործի հին ու արդարացված սկզբունքը. «Իշխանության պետք է գան մարդիկ, որոնց նպատակն է ոչ թե փող շահել, այլ պատիվ եւ հարգանք»:

ՆԱԻՐԱ ՂՈՒԼԱՐՅԱՆ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Հրամայված է նվազեցնել սեյսմիկ վտանգը

ԵՐԵՎԱՆ, 22 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ՀՀ նախագահի հրամանագրով վավերացվել է Հայաստանի տարածքում սեյսմիկ ռիսկի նվազեցման համալիր ծրագրի մասին կառավարության որոշումը: Ծրագիրն ընդգրկում է երեք հիմնական խնդիրների՝ սեյսմիկ վտանգի կանխատեսում, սեյսմիկ ռիսկի գնահատում եւ սեյսմիկ ռիսկի նվազեցում, լուծման եղանակներ: Այս մասին հայտնեցին ՀՀ սեյսմիկ պաշտպանության ազգային ծառայության (ՍՊԱԾ) մամլո կենտրոնում:

Ծրագրի կարեւորագույն կետերից են շենքերի եւ շինությունների սեյսմակայունության բարձրացումը, սեյսմիկ ռիսկի նվազեցման կառավարման ազգային կենտրոնի, վաղ ազդարարման համակարգի ու արագ արձագանքման ուժերի ստեղծումը եւ այլն:

Գործողության մեջ դրվող ծրագիրը, որը բաղկացած է բազմաթիվ ենթածրագրերից, նախատեսված է 32 տարվա համար:

Լեզվի տեսչությունը դատի է տվել յոթ օբյեկտների

ԵՐԵՎԱՆ, 22 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Լեզվի պետական տեսչության հունիս ամսվա ստուգայցերից պարզվել է, որ մայրաքաղաքի տնտեսվարող յոթ օբյեկտներ, որոնք ցուցանակների ոչ հայերեն ձեւավորման համար վերջին ամիսների ընթացքում տուգանվել են 10-20 հազար դրամ, դեռեւս չեն վերացրել «Լեզվի մասին» օրենքի խախտումները: Այս մասին ասացին տեսչության լրատվության բաժնում:

Այդ օբյեկտների վերաբերյալ՝ «Philips», «Unona», «Dino club», «Exclusive club», «In Arm», «Unison» եւ «Miles», կազմվել են նյութեր եւ «Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ» ՀՀ օրենսգրքի համապատասխան հոդվածի համաձայն ներկայացվել դատարան:

Խոզուկի բռնկում Հայաստանում

ԵՐԵՎԱՆ, 22 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հայաստանում պարոտիտի (ժողովրդի մեջ ավելի շատ հայտնի է խոզուկ անվամբ) բռնկում է արձանագրվել: Միայն մայիսին հանրապետությունում պաշտոնապես գրանցվել է այդ հիվանդության շուրջ երկու հազար դեպք:

Մեկնաբանելով այս փաստը, հանրապետության գլխավոր սանիտարական բժիշկ Վլադիմիր Դավիդյանցն ասաց, որ բռնկման հիմնական պատճառն այն է, որ երկրում հինգ տարվա ընթացքում չեն կատարվել զանգվածային պատվաստումներ: Վերջերս 5 տարեկան երեխաների համար նախատեսված 50 հազար չափաբաժինը վիճակը չի փրկում: Անհրաժեշտ է պատվաստանյութի առնվազն 200 հազար չափաբաժին եւս:

Արմեն Տեր-Սահակյանի գործով դատաքննական ցուցմունքներ տվեց 5-րդ ամբաստանյալը

ԵՐԵՎԱՆ, 22 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հունիսի 22-ի դատական նիստում ամբաստանյալ Աղասի Ավետիսյանը հաստատեց, որ ինքը դիտավորյալ է փչացրել մեքենան Աշտարակի շրջգործկոմի նախագահ Հովհաննես Սուքիասյանի սպանությունը իրականացրած անձանց տեղափոխելուց խուսափելու նպատակով: Ըստ մեղադրական եզրակացության, Ա. Ավետիսյանին եւ Իսրայել Սարգսյանին Արմեն Տեր-Սահակյանը հանձնարարել էր երկրորդ մեքենայով ուղեւորվել Աշտարակ, սակայն կես ճանապարհին մեքենայի անսարքության պատճառով նրանք հետ էին դարձել: Նախորդ դատական նիստում այս դրվագով իր առնչությունը հերքեց Ի. Սարգսյանը, իսկ Ա. Ավետիսյանը նշեց, որ ինքը չի հիշում, թե ով էր իր ուղեկիցը: Ըստ նրա, Արմեն Տեր-Սահակյանը չի հայտնել զոհի պաշտոնը, միայն ասել է, որ «հայրենիքի դավաճան է եւ պետք է խփել»:

Աղասի Ավետիսյանը նորից հավաստեց, որ սպանությունից հետո հայտարարել է խմբից դուրս գալու իր մտադրության մասին, որին հետեւել է Արմեն Տեր-Սահակյանի նախազգուշացումը՝ «կամ քեզ մոտից կգցես, կամ մենք քեզ կսպանենք, կամ էլ կգնաս մարդ կխփես, որ մեզ չծախես»: Ի պատասխան դատավարության մասնակիցների հարցերի, ամբաստանյալը նշեց, որ եթե կատարվածի մասին բողոքեր ՆԳՆ, ապա «հետ չէր գա»: Նա հայտարարեց, որ Արմեն Տեր-Սահակյանը մտերիմ էր ՀՀՇ ղեկավարների հետ, որոնց ինքը չի ճանաչում եւ ազգանուններն էլ չի հիշում:

Ա. Ավետիսյանը ընդունեց նաեւ իր մասնակցությունը Քանաքեռում տեղակայված ռուսաստանյան զորամասից ՈՒԱԶ մակնիշի մեքենայի առեւանգման գործում:

Հայերին՝ թուրքական փախլավա

Թուրքական «Միլիեթ» օրաթերթի հունիսի 16-ի համարում զետեղվել է վերոնշյալ վերտառությամբ նյութը, որը ներկայացվում է թարգմանաբար՝ չափազանցությունների եւ անճշտությունների պատասխանատվությունը թողնելով թուրքական թերթին:

Հայաստանի եւ Թուրքիայի միջեւ դիվանագիտական հարաբերություններ չկան, ավելին՝ սահմանային փակ անցակետերի պայմաններում անգամ Երեւանն այս օրերին պատրաստվում է թուրքական առաջին ներդրումներին:

Այս մեկը ոչ գործարան է, ոչ էլ սուպերմարկետ, այլ միայն Թուրքիայի ամեն անկյունում գտնվող հրուշակեղենի խանութ: Սակայն դիտարկելով երկկողմանի հարաբերությունները այդ հասարակ նպարեղենի խանութը ստանում է խորհրդանշական բնույթ: Նպարեղենի խանութի տնօրեն Սեզայի Ուզուները բավականին ժամանակ առեւտուր է անում Հայաստանում եւ ապրում Երեւանում: Նա չի հավանում հայկական փախլավան: «Այստեղի փախլավա չի լինում: Փախլավա ասածը բերանդ դնելուն պես պետք է հալվի»: Ուզուների բերած վարպետ Ջելալ Օզքանն էլ ավելացնում է, թե «օշարակ անգամ չեն կարողանում պատրաստել»: Ուզուները, որն արդեն մտադիր է քուֆթայի խանութ հիմնել, ասում է, որ անհրաժեշտ է բացել սահմանը, Թուրքիան դրանից կստանա տարեկան 4-5 մլրդ դոլար:

Թուրքական փախլավա գտնելը բացառիկ բան է, ըստ էության Հայաստանի բնակչության զգալի մասը կազմված է Թուրքիայից գաղթած հայերից: Հիմնականում, կարծես օտար տեղ գնացածներ, իրենց բնակության վայրերն անվանել են Թուրքիայում գտնվող քաղաքների անուններով: Օրինակ՝ Մալաթիա, Սարաչ... Նույն կերպ գոյություն ունի Վան FM ռադիոկայանը: Իսկ գրեթե բոլոր անկյուններում վաճառվում է Կարս անունը կրող խորոված:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության [illegible] տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 529353, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրեն
ՀՐԱՅՐ ՁՈՐԵԱՆ / հեռ. 562863
Համակարգչային ծառայություն / 562941
Apple Macintosh
համակարգչային սարքավորումը «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
Նյութերը չեն գրախոսվում ու չեն վերադարձվում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ընթացիկ

Հանրապետությունում գրանցվել են մոտ 7500 հաշմանդամ երեխաներ

Առողջապահության նախարարության համակարգում գործում են մանկական առողջարաններ, որոնք ոչ թե հանգստի, այլ բուժական հաստատություններ են, որտեղ իրականացվում են հիվանդ երեխաների վերականգնողական բուժումը էտապային ձեւով։ Այս տարվա պետբյուջեում սոցիալական խմբերի համար հատկացված գումարները 0-8 տարեկան երեխաների հիվանդանոցային բուժօգնության ծրագրի շրջանակներում որոշվել է հատկացնել երեխաների առողջարանային բուժմանը (քանի որ դրա համար բյուջեում չկա հատուկ հատկացում)։ Փորձը ցույց է տվել, որ եթե հիվանդ երեխան լիարժեք ստանում է առողջարանային համապատասխան բուժում, ապա տարվա ընթացքում խուսափում է հիվանդանոց ընկնելուց, միաժամանակ բեռնաթափվում են հիվանդանոցային ծախսերը։ Իսկ թե ովքե՞ր կարող են օգտվել առողջարանային բուժումից եւ մի շարք այլ հարցերի պատասխանեց առողջապահության նախարարության մոր եւ մանկան առողջության պահպանման վարչության պետ Կարինե Սարիբեկյանը։

– Առողջարանային բուժման իրավունք ունեն մինչեւ 8 տարեկան երեխաները եւ սոցիալական խմբերի մեջ ընդգրկված 8-ից բարձր տարիք ունեցողները՝ մինչեւ 15 տարեկան, բացառությամբ մինչեւ 16 տարեկան հաշմանդամների։ Առիթը օգտագործեմ եւ զգուշացնեմ մեր հարգարժան ծնողներին, որ եթե ընդգրկված են սոցիալապես անապահով ընտանիքների ցուցակում, ապա ուղեգրով ներկայանում են առողջարան եւ կանգ առնում փաստի առաջ. ըստ կառավարության որոշման թիվ 199 ցանկում սոցիալական խմբերի մեջ մտած չեն, առողջարանների տնօրենները այդ երեխաներին չեն կարող ընդունել։ Թվեմ, թե ովքեր կարող են դիմել հիվանդ երեխաների առողջարանային բուժման համար՝ հաշմանդամ երեխաներ մինչեւ 16 տարեկան, միայնակ մայրերի երեխաներ՝ մինչեւ 15 տարեկան, միակողմանի եւ երկկողմանի ծնողազուրկ երեխաներ, հաշմանդամներից՝ այսինքն երկու հաշմանդամ ծնողներից բաղկացած ընտանիքի երեխաներ, բազմազավակ ընտանիքի երեխաներ (մինչեւ 18 տարին չլրացած չորս եւ ավելի երեխա ունեցող), որոնց առողջական վիճակի վերաբերյալ կա մասնագետների ցուցում՝ առողջարանային բուժման համար, անվճար կստանան ուղեգրեր։

– Այդ ուղեգրերը մատչելի՞ են, սահմանափակումներ չկա՞ն թվի մեջ։

– Առողջապահության նախարարությունն առաջին հերթափոխի համար ըստ մարզերի եւ Երեւան քաղաքին նույնպես, հատկացրել է այնքան ուղեգիր, որքան նրանք հայտ են ներկայացրել։ Ցավոք սրտի, այդ ուղեգրերի մի մասը վերադարձվել է այն պատճառով, որ դեռ դպրոցներում դասերը չէին ավարտվել եւ համապատասխան հիվանդություններով երեխաներին գտնելը դժվար էր։ Հուլիս ամսին վիճակը էլ ավելի բարվոք կլինի։

– Առողջարանային բուժումը չի մտել պետբյուջե, որտեղի՞ց եք կարողանում գումարներ գտնել ու ֆինանսավորել։

– Ֆինանսավորման հարցերը շատ լուրջ են, առողջապահության նախարարության կողմից իրականացվող պետպատվերը։ Գործակալությունն է հանդիսանում պատվիրատու եւ ֆինանսավորման մեխանիզմը մեկն է՝ կատարողականից հետո։ Սակայն մանկական առողջարանները (որոնցից միայն երկուսն են շուրջտարյա, մյուսները սեզոնային են) գործարկվելուց առաջ պետք ունեն որոշակի ֆինանսների՝ նախապատրաստական աշխատանքների եւ սննդի հայթայթման համար, այսինքն կանխավճարի անհրաժեշտությունը միանշանակ է։ Այդ հարցի վերաբերյալ կազմվել է համապատասխան փաստաթուղթ եւ հանձնվել կառավարության առողջապահական գործակալությանը, վերջինս էլ միջնորդությամբ դիմել է ֆինանսների նախարարությանը եւ ստացել մերժում կանխավճարի հատկացման համար, պատճառաբանությամբ, որ միակ մեխանիզմը փաստացի կատարողականի դիմաց վճարելն է։

– Այդ դեպքում ինչպե՞ս լուծվեց այդ հարցը, եւ առողջարանները բացվեցին։

– Տնօրենները, որոնք վստահորեն սկսեցին առողջարանները բացել այն ակնկալիքով, որ կլինի ֆինանսավորում, հիմա հայտնվել են անելանելի վիճակում, որովհետեւ կարող են պարտքով հայթայթել մեկ հերթափոխի համար գումարներ, բայց դա չի կարող շարունակվել։

– Մինչեւ այժմ ո՞ր առողջարաններին ուղեգրեր եք տրամադրել։

– Այսօրվա դրությամբ Արզնու եւ Սեւանի առողջարանների ուղեգրերն են բաշխվել 2-րդ հերթափոխի համար, բայց ոչ բոլոր մարզերն են առայժմ եկել ու ստացել։ Հիշեցնեմ, որ հերթափոխը սկսվում է հունիսի վերջին եւ շատ քիչ ժամանակ է մնացել։

– Մեկ հերթափոխում քանի՞ հիվանդ երեխայի բուժում է նախատեսված կազմակերպել։

– Միջին թվով յուրաքանչյուր առողջարանում մեկ հերթափոխի ընթացքում 100 տեղ է հատկացված, իսկ ընդհանուր հաշվով մոտ 3000 հիվանդ երեխա առողջարանային բուժօգնություն կստանա 3-ից 4 հերթափոխով։

– Եթե ընտանիքը սոցիալական որեւէ խմբի չի պատկանում եւ ծնողը համաձայն է վճարել իր հիվանդ երեխայի առողջարանային բուժման համար, այդ դեպքում տրվո՞ւմ է նման հնարավորություն։

– Միանշանակ՝ այո, ծնողների համար (մեր պայմանավորված առողջարանների տնօրենների հետ) մեկ օրվա վարձը 3000 դրամ է, իսկ Ջերմուկում ու Արզնիում հանքային ջրերի առկայությունը մի փոքր թանկացնում՝ է մոտ 5000 դրամ։ Առողջարանները միայն երեխաների համար են նախատեսված։

– Իսկ ինչպիսի՞ն է սայլակներով հաշմանդամ երեխաների ու նրանց խնամողների վճարման կարգը։

– Դա շատ ցավոտ հարց է, արդեն չորս տարի դիմում ենք կառավարությանը, որպեսզի հաշմանդամ երեխայի խնամակալը (երեխա, որը կարիք ունի բուժման) նույնպես կարողանա օգտվել նախարարության բյուջետային հատկացումներից։ Սակայն առ այսօր հարցը մնում է կառավարություն եւ մնում փակուղի։

– Նախորդ տարիների համեմատությամբ հաշմանդամ երեխաների թիվը աճո՞ւմ է, թե՞ նվազում։

– Միանշանակ պատասխան չեմ կարող տալ։ Հայ ժողովուրդը ավանդաբար թաքցրել է իր հաշմանդամ երեխային, չցանկանալով, որ շրջապատն այդ մասին իմանա, դրանից էլ վիճակագրությունը չէր համապատասխանում իրականությանը։ Այժմ հակառակ միտումն է. սոցիալական վատ պայմաններից ելնելով շատ-շատերն են դիմում կարգավիճակ ստանալու։ Ըստ անցած տարվա հաշվառումների, հանրապետությունում գրանցվել է մինչեւ 16 տարեկան մոտ 7500 հաշմանդամ երեխա։ Երկրաշարժից հետո ունենք 60 անդամահատված երեխա։

– Տկն Սարիբեկյան, թվեք այն բոլոր առողջարանները եւ պրոֆիլները, որտեղ կարող են բուժվել հիվանդ երեխաները։

– «Ծաղկաձոր» մանկական առողջարանը՝ այլ հիվանդություններով եւ քրոնիկ տոնզիլիտով տառապող հիվանդների համար։ Արզնու առողջարանը՝ սիրտ-անոթային համակարգի ախտահարումներով հիվանդ երեխաների համար։ «Արարատ» եւ «Ջերմուկ» մանկական առողջարանները (պայթյունից հետո դժվար է ասել, թե վերջինս կգործարկվի՞) աղեստամոքսային տրակտի հիվանդների համար։ Դիլիջանինը՝ տուբերկուլյոզով հիվանդների (նաեւ նրա հետ անմիջական շփման մեջ գտնվողների) համար է, միակը, որն ունի առանձին ֆինանսավորում այդ հիվանդության ծրագրով, որի մեջ մտնում են մինչեւ 15 տարեկան բոլոր երեխաները, առանց սոցիալական խմբի։ «Սոճուտը» շնչառական համակարգի ախտահարումներով, բրոնխիալ ասթմայով տառապող երեխաների համար է։ «Սեւանը» նյարդա-հոգեկան շեղումներով երեխաների համար է։ «Օշականը» հենաշարժական, նյարդային համակարգերի վերականգնողական առողջարան է, իսկ «Արագածը» շնչառական հիվանդություններով տառապող, հաճախակի թոքաբորբով հիվանդացողների համար է։ Առողջապահության նախարարությունը խնդրում է ծնողներին արագացնել փաստաթղթերի ձեւակերպումը՝ երկրորդ հերթափոխում իրենց հիվանդ երեխաներին ընդունելու համար։

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Պրն Արթուր Գրիգորյան, եկեք չնվագենք սատանայապատաս լարի վրա

Պրն Արթուր Գրիգորյան, չեմ թաքցնում, որ արդեն մի քանի օր ջանում եմ մոռանալ ձեր հեղինակած հեռուստահաղորդաշարի «Հենց այնպես»-ի հունիսի 8-ի թողարկման ընթացքում ձեր հյուրին ֆուտբոլիստ, Արցախում հրավերով որպես մարզիչ աշխատող Սամվել Դասաթօղլյանին ուղղած եւ խորհրդավոր պահվածքով ընդգծած հարցը հայաստանցու եւ ղարաբաղցու, ձեր համոզմամբ, արդեն առկա տարանջատման մասին։ Եվ իբր ողջ եթերով հնչած հարցը շատ էր, մեղմ ասած, ճկուն, դեռ զարմանալի ինքնագոհությամբ սեւեռեցիք, որ այդ թեմայով զրուցել եք ձեր նախորդ թողարկումներում հյուրընկալված մարդկանց հետ։ Ես չընկալեցի. ձեր ավանդական հարցի քննարկումը լրագրային խոհունության պակա՞ս էր, թե՞ կրկնահիշեցումներով, գուցե թե, առկա ճաքը նորոգելու փորձ։ Փորձ, որը, անկասկած, ճիշտ տեղում չներառեց։ Եվ արդեն հնչածն իբր քիչ էր, դրան էլ հաջորդեց ճաքի «ասված» երկրորդ կոչնակը, որը մոտավորապես այսպես ձեւակերպվեց. «Այստեղ Արցախում, ինչպե՞ս են վերաբերվում ձեր հայաստանցի լինելու փաստին եւ ինչպե՞ս եք զգում ղարաբաղցիների շրջապատում»։ Հուրախություն մեզ հեռուստադիտողներիս, եւ ի փրկություն ձեզ, պարզվեց, որ ձեր մարզիկ զրուցակիցը, այդ պարագայում ավելի իրա եւ հեռատես... լրագրող է։

Ի՞նչ դաժան մոլորություն է, եթե ոչ մոլուցք, որ մենք, ասես, հաճույք ենք ստանում դեռ իրական անմիաբանությունն ու պառակտումը տանող, ազգավեր ու շա՞տ սատանայապատաս լարի վրա նվագելուց։

Որպես հայ մարդու եւ հետո միայն որպես լրագրողի, խնդրանք է, եթե ավանդական բրիչ-հարցով կամ նույն ոգով ու այդպես անխոով պահվածքով շարունակելու եք հենքասել այնքա՞ն զրկանքներով ծնված բերածը, ի սեր Աստծո, շարունակեք մնալ երգ ու երաժշտության տիրույթում, որտեղ կարելի է ավելի քիչ սխալվել, եւ ունքը սարքելու փոխարեն... խնայենք աչքն էլ, ունքն էլ։

Անկեղծ հարգանքով՝

ԼԵՆԱ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ
Փարիզ

«Արմենիկում». Փորձարկումներն «ավելի ու ավելի հուսադրող են»

Սկիզբը էջ 1

Բելգիական հավերը եւ ձվերը Հայաստան չեն մտել

Դիօքսինի բարձր պարունակությամբ աշխարհը ցնցած բելգիական հավերը եւ ձվերը, որոնց շուրջ ծավալված աղմուկն, ի տարբերություն այդ մթերքների, արագորեն թափանցեց Հայաստան, մեր առողջությանը չեն սպառնում։ ԱՆ հակահամաճարակային վարչության պետ Վլադիմիր Դավիդյանցը, յուրահատուկ հումորով եւ հյութալի կոլորիտով, պաշտոնապես հավաստեց, որ խնդրո առարկա թունավոր սննդամթերքը հայաստանյան տոնավաճառներում, շուկաներում եւ խանութներում չի հայտնվել, թեպետ խոստովանեց, որ դիօքսինի հետազոտությունը թանկ հաճույք է, փողոցային-տոնավաճառային առեւտուրը դժվար վերահսկելի (ինչը «պերմանենտ» դրամական սղության խորապատկերում, կասկածելի է դարձնում այդ հավաստիացման արժանահավատությունը-Լ.Պ.)։ Պրն Դավիդյանցը հաճույքով եւ հանգամանորեն անդրադարձավ դիօքսինի ծագումնաբանությանը. անգլիական մսամթերային (կատաղած կովերի) շուկան ծնկի բերած, այժմ էլ բելգիական թռչնաբուծությունը «նոկաուտի» ենթարկած համաշխարհային աղմուկի մեջ առանձնացնելով լրագրողների ներդրումը իբրեւ տնտեսական պատերազմի «հրձիգների»։

Գլխավոր հակահամաճարակաբանը դժգոհեց Հայպետստանդարտի հետ փոխհարաբերություններից։ Համատեղ աշխատանքը չի ստացվում, երկու հսկողական ծառայություններից մեկն ավելորդ է. «Ես պատրաստ եմ «հանձնել» դիրքերս, թող Պետստանդարտն զբաղվի համաճարակներով», ասաց նա։ Պրն Դավիդյանցի վերաբերմունքը փողոցային առեւտրի կասեցման նկատմամբ փիլիսոփայական էր. հակահամաճարակային ծառայությունները հինգ ամսում այդ կապակցությամբ 321 վարչական որոշում են կայացրել, սակայն փողոցային առեւտրի «տարերքը» շարունակվում է։ Հետեւանքը վերացնելու փոխարեն պետք է պատճառը վերացնել։ Վերջինս հայտնի է. փողոցային առեւտուրն ընտանիք պահելու միջոց է, եւ քանի դեռ քաղաքացու տարրական գոյատեւման խնդիրը չի լուծվել, գեղեցիկ ապրելու մասին խոսելն իզուր է։

«Կոկա-կոլա». մերն ուրի՞շ է

Բելգիական «Կոկա-կոլայի» շուրջ ծավալված աղմուկը նույնպես դիտարկելով տնտեսական պատերազմի ենթատեքստում, պրն Դավիդյանցը հավաստիացրեց, որ Հայաստանում արտադրվող «Կոկա-կոլան» անվտանգ է. բելգիականի թերությունը տեղային երեւույթ էր անորակ ածխաթթու գազի օգտագործման հետ կապված, որի միջազգայնացման հեղինակները դարձյալ լրագրողներն են։ Հայաստանում «Կոկա-կոլայից» զատ, անվտանգ է նաեւ ձմերուկը. հետազոտված 15-20 նմուշներում պեստիցիդների անթույլատրելի պարունակություն չի հայտնաբերվել։ Փոխարենը մտահոգիչ են սնկային թունավորումները, որ երկու մանկական մահացության պատճառ են դարձել Վեդիում եւ Գյումրիում, ծանր վիճակում է Ախուրյանցի չորսամյա մի փոքրիկ։ Ընդհանուր առմամբ թունավորվել են 10 հոգի։ Պրն Դավիդյանցը ծնողներին կոչ արեց ուշադիր լինել, խուսափել չստուգված սնկերից։

■ Խմբ.- Զարմանք են պատճառում բելգիական հավամթերքներից եւ «Կոկա-կոլայից» թունավորումները «լրագրողական աղմուկի» վերագրող պրն Դավիդյանցի պնդումները։ Երբ, Բելգիայի կառավարության հունիսի 10-ի որոշումից հետո, հունիսի 18-ին Ֆրանսիայի կառավարությունն էլ արգելում է «Կոկա-կոլայի», «Կոկա-կոլա լայթի», «Սփրայթի» եւ «Ֆանտայի» վաճառքը, իսկ ավելի ուշ դրան հետեւում են եվրոպական մի շարք այլ պետություններ, մինչ Մ. Նահանգները հունիսի 14-ից սկսած արգելում է ողջ Եվրամիության տարածքից հավամթերքների, անգամ շոկոլադների ներկրումը, ապա պարզ պետք է լինի, որ այստեղ շատ ավելի լուրջ պատճառ կա, քան «լրագրողական աղմուկը»։ Ճիշտ է, Ֆրանսիայի նման երկրում «Կոկա-կոլայի» վաճառքի արգելքը կառավարությունը մեկնաբանում է որպես «զգուշավորություն», սակայն, կարծում ենք, Հայաստանի նման երկրում, որտեղ սպառողական շուկան նման է Արշակավանի, պետական պաշտոնյան շատ ավելի զգույշ զգուշավորություն պետք է հանդես բերի, բացառելու բոլոր անցանկալի դեպքերն իրենց ծանր հետեւանքներով։ Փոխանակ հայաստանյան «Կոկա-կոլա» ընկերության հավաստիացումները կրկնելու, պրն Դավիդյանցը եւ մեր մյուս պաշտոնյաները պետք է հավաստիացումներ ներկայացնեին, որ իրենց անմիջական հսկողության տակ են վերցրել նման ապրանքների արտադրությունն ու վաճառքը։

digitised by A.R.A.R.@

Վազգեն Սարգսյանը՝ կրկին մահապա՞րտ

Արցախյան գոյամարտի ծանր մի շրջանում մահապարտների գունդ կազմած ու նրանց գլուխն անցած Վազգեն Սարգսյանը հերոսացավ: Եթե կատարի այն ամենն, ինչ ծրագրել ու խոստանում է, կրկին կհերոսանա: Միայն թե այս անգամ ավելի դժվար է լինելու: Վարչապետը հանդգնում է ձեռնոց նետել երկրի

ցատրել, որ այդ հանգամանքը գերշահույթների աղբյուր դարձավ մի քանի կլանների համար, Վարչապետը խոստանում է. «Պետությունը տնտեսվարող մյուս սուբյեկտների հետ հավասարապես պետք է դառնա սոցիալ-տնտեսական կյանքի լիիրավ անդամը՝ միաժամանակ իրեն վերապահելով խաղի կանոնների պարտադրողի դերը բոլորի եւ իր համար»: Այսինքն, պետությունն ինքը պիտի հանդես գա իբրեւ տնտեսվարող սուբյեկտ, մրցակ-

ծախողման: Միմիայն պետական հարկադրանքը կարող է ազդակ ծառայել, որ թալանված միջոցների արժեքի գոնե մի մասը վերադարձվի երկիր եւ նպատակաուղղվի արտադրության կազմակերպմանը: Կառավարության նախատեսած տնտեսական միջոցները՝ գույքահարկի մեծացումը եւ այլն, ոչինչ չեն հանգեցնի: Առավելագույնը՝ նորահայտ սեփականատերերը մեծագույն սիրով իրենք իրենց սնանկ կհայտարարեն եւ թալանված

ԴԻՏԱՐԿՈՒՄՆԵՐ

Ի՞նչ է սպասում Վազգեն Սարգսյանին

Փշե պսակի պատի՞վ, թե՞ սուտ մարգարեի ամոթ

Հասկանալի անհամբերությամբ սպասում էինք նոր կառավարության ծրագրին: Ներկայացվեց: Առաջին հպանցիկ տպավորությամբ եւ իր իսկ՝ վարչապետ Վազգեն Սարգսյանի խոստովանությամբ, սա «հանրապետության սոցիալ-տնտեսական զարգացման ծրագիր չէ»: Եթե իրերն իրենց անուններով կոչենք՝ բարի մտադրությունների հայտարարագիր է: Անձամբ ես պատրաստ եմ դրանց տակ երկու ձեռքով ստորագրելու: Ամբողջ հարցը միայն այն է, թե որքանո՞վ կդառնա իրականություն: Կա՞ն նախադրյալներ:

իրական «տերերին»՝ ստվերային էկոնոմիկայի գործարքներին, պետական ապարատի վերից վար կոռումպացված չինովնիկներին, օրենքն ու օրինականությունը ամենից ավելի ոտնահարող դատախազական համակարգի ներկայացուցիչներին: Գերշահույթ կորզողների մի ամբողջ ոհմակ, որի մեղքով տեղի է ունեցել վարչապետի բնորոշած «բնակչության հրեշավոր բեւեռացումը»: Այս աներեւույթ, բայց եւ ամենազոր ոհմակի մեղքով է հասարակությունը հայտնվել «իր բացարձակ մնայուն արժեքները՝ անկախ պետականության վերականգնումը, ժողովրդավարության արմատավորումը, պատերազմական հաղթանակները արհամարհելու, արժեզրկման վտանգի առաջ»: Այդպես է, պրն վարչապետ, որովհետեւ հիշյալ արժեքների պտուղները լիուլի վայելել ու վայելում է նույն ոհմակը, դրանց իրական հեղինակ ժողովրդական զանգվածներին իբրեւ միակ «սեփականություն» թողնելով սոսկ անծայր թշվառություն: Մահապարտի խիզախություն է պետք՝ այդ արժեքները կրկին միլիոնավորներին վերադարձնելու, խաթարված հավատը վերականգնելու համար:

Հավասարությունը դեպի սոցիալ-դեմոկրատիա՞

Գերմանական սոցիալ-դեմոկրատիայի ականավոր դեմքերից մեկը՝ Վիլլի Բրանդտը, իր երկրի կառավարությունը գլխավորելու տարիներին առաջ էր քաշել «շուկա՝ այնքանով, որքանով հնարավոր է, պետական կարգավորում՝ այնքանով, որքանով անհրաժեշտ է» կարգախոսը: Ծաղկման ու բարգավաճման հասած եվրոպական բազմաթիվ երկրներ գնացել ու գնում են այս ճանապարհով, անթույլատրելի շռայլություն դիտելով հասարակության կենսագործունեության կարգավորումը լիովին շուկայական տարերքին հանձնելը: Մինչեւ Վազգեն Սարգսյանը, մեր բոլոր նախորդ կառավարությունները գնում էին հենց այդ՝ անկառավարելի շուկային ապավինելու ուղիով: Պետությունը Պիղատոսի նման ձեռքերը լվանում, քաշվում էր մի կողմ՝ քաղաքացուն մեն-մենակ, մոլոր ու անպաշտպան թողնելով ոչ միայն իր հոգս ու ցավերի, այլեւ ամեն կարգի ելուզակների դեմ-հանդիման: Սակայն քանի դեռ պետությունը չի ապահովել օրենքի գերակայություն, չի երաշխավորել օրենքի առաջ իր բոլոր՝ ունեւոր եւ չունեւոր քաղաքացիների հավասարություն, պատժի անխուսափելիություն, ապա նա, նախ, բարոյական պետություն չէ, երկրորդ՝ կրկնակի՝ անբարոյական է, եթե իր անպաշտպան քաղաքացիներին անտարբերությամբ հանձնում է շուկայական տարերքի հոշոտմանը: Նվազագույնը, որ պարտավոր են անել նման կարգի պետությունները, գոնե սոցիալական ոլորտը հոգածության տակ պահելն է: Մեզանում նույնիսկ ա՛յդ չի եղել եւ չկա:

Փաստելով, թե «տնտեսության կարեւորագույն որոշ ճյուղեր մենոպոլիզացվեցին» եւ խուսափելով բացի մենաշնորհային կլանների հետ: Միայն ներքին շուկայից պետական հատվածի մրցակցության հետեւանքով դուրս մղվելու վտանգի տակ մաֆիաները կբարեհաճեն «բավարարվել քչով» եւ ձեռնպահ մնալ սեփական հայրենակիցների վերջին լուման գրպանելու գայթակղությունից: Կապիտալն այլ «հայրենասիրություն» չունի եւ երբեք չի՛ ունենա:

Հեղափոխության հիմնական հարցը

Պատմությունը վկայում է, որ ցանկացած հեղափոխություն ամենից առաջ լուծում է մեկ հիմնական հարց՝ սեփականության վերաբաշխման հարցը: Մեզանում իրականացված հիշյալ «թավշյա հեղափոխությունը» բացառություն չէր: Այն ընթացավ դասական հեղափոխության կանոններով եւ մարմին առավ սեփականաշնորհման գործընթացի տեսքով: Ազգային ունեցվածքի ապապետականացման եւ մասնավորեցման փոխարեն իշխանության հասած բախտախնդիրներն իսկապես սեփականությունը «շնորհեցին» իրենց ցանկալի կաստային: Շնորհեցին առանց որեւէ ժամկետ ու պայման դնելու, թե պարտավոր են ավելի արդյունավետ տնօրինել «նվեր» ստացած ձեռնարկությունները, քան այդ անում էր նախկին սեփականատերը՝ խորհրդային պետությունը: Նույն բանն ասում է վարչապետը, ցավով արձանագրելով, թե «սեփականաշնորհված ձեռնարկությունների մեծ մասն ընդհանրապես դադարեց աշխատել»: Տարօրինակ կլիներ, եթե... աշխատեին: Ո՞վ էր նոր սեփականատերերի առաջ այդպիսի խնդիր դրել: Ոչ ոք: Ահա եւ վաճառեցին մի-ջի եղած-չեղածը՝ ակնթարթորեն վիթխարի գումարներ գրպանելով:

Վազգեն Սարգսյանն այժմ հետին թվով փաստում է այն իրողությունը, որի մասին տարիներ շարունակ բոլոր [illegible] աղաղակում էին երեկվա ընդդիմադիրները: Լսող չկար: «Չենտես» չէր: Հետեւա՞նքը: Նոր կառավարությանը վիճակվել է ծանրագույն խնդիր՝ «խստացնել սեփականատիրոջ պատասխանատվությունը արտադրական հզորությունները լիօգտագործելու համար»: Ասելով «Ա»-ն, վարչապետը փորձում է խուսափել «Բ»-ից՝ սեփականաշնորհման ողջ գործընթացը վերաքննության ենթարկելուց: Նա ընդամենը կարծում է, թե սեփականաշնորհումը մեզանում կրել է «տարերային» բնույթ: Ճակատագրակա՛ն մոլորություն: Սեփականաշնորհումը եղել է մտածված եւ նպատակայնորեն իրականացված հեղափոխական գործելակերպ՝ միտված բազում սերունդների քրտինքով ստեղծված ազգային ունեցվածքի յուրացմանը: Չբացահայտել, թե ով ինչքա՞ն է «շահել», ինչքա՞ն է լափել ժողովրդի քրտինքը, չպատժել մեղավորներին, չպարզել, թե ինչքա՞ն կապիտալ է արտահոսել երկրից, նշանակում է կանխավ իրեն դատապարտել «սեփականության իրավունքը ի շահ եւ ի բարօրություն ժողովրդի իրագործելու» նպատակի

ձեռնարկությունների դատարկ շենքերը կվերադարձնեն պետությանը, անշուշտ, ազգայնացման դիմաց փոխհատուցում ստանալով, որպեսզի հանգիստ վայելեն մնացած «օգուտը»: Նման բան թույլ տալ չի՛ կարելի: Այլապես նոր կառավարությունը կդառնա իր նախորդների հանցակիցը, եթե այս կերպ պայմաններ ստեղծի, որ սեփական ժողովրդին կողոպտածների ոհմակը օրինականացնի ապօրինությունը՝ այլեւս մեկընդմիշտ ազատվելով դուրս տարած կապիտալները արտասահմաններում վայելելու ամեն կարգի մտահոգությունից: Հանցավոր ճանապարհով ձեռք բերված կապիտալի «ազնվացմանը» որեւէ կերպ նպաստելն ավելի պակաս հանցանք չէ, քան ձեռքբերումն էր:

Հայաստանի ամենամեծ դեֆիցիտը

Վերջին 10 տարիներին մեր ապրած կյանքի ամենամեծ դեֆիցիտն, ըստ իս, բարոյական արժեքների դեֆիցիտն է: Այս տարիները մեծ չափով շեղել են հայի բարոյական նկարագիրը: Ժողովրդի մի խոշոր զանգվածի աչքում փողը, դոլարը ձեռք է բերել մոգական հմայք: Այժմ շատ քչերին է հուզում այն հարցը, թե ինչպես է փողը հայտնվել սրա կամ նրա գրպանում՝ խարդախությա՞մբ, թալանո՞վ, մարդասպանությա՞մբ, թե՞ ազնիվ գործարարությամբ: Փողատերն այժմ հասարակական գիտակցության մեջ շատ ավելի մեծ «կշիռ» ունի, քան մնացած բոլորը, սկսած համազգային արժեք հանդիսացող գիտության ու մշակույթի գործիչներից, վերջացրած աղբարկղերը քչփորողներով: Աղետ է, որ սպառնում է մեր հազարամյա նկարագրին՝ ազնվությանը, աշխատասիրությանը, մեծերի նկատմամբ հարգանքին, փոքրերի հանդեպ հոգատարությանը, ընտանիքների ամրությանը, այլ որակների, որ մեր գոյության խարիսխն էին՝ դարերով: Այս բարոյազրկումն սկսվել է «վերեւներից», երբ արմատավորվեց անզուսպ իշխանատենչությունը՝ պաշտոնները նույնքան անզուսպորեն անձնական հարստացման նպատակին ծառայեցնելու լրիվ ու անամոթ ձգտումով: Վարչապետ Վազգեն Սարգսյանը նպատակ ունի քերել մեր հոգուն չոքած այդ ժանգը, հասարակությանը վերադարձնել դեպի իր բարձր բարոյական արժեքները: Դատելով նրա խորհրդարանական ելույթից, նա այդ սկսելու է իրենից, իր կառավարությունից, իշխանության բոլոր մակարդակների պաշտոնատարներից:

Եթե վարչապետն անսասանորեն գնա իր իսկ հռչակած սկզբունքների ետեւից, որքան էլ դժվար լինի ճանապարհը եւ նույնիսկ դառնա փշե պսակ, կարժանանա ժամանակակիցների երախտագիտությանը եւ կմնա սերունդների հիշողության մեջ: Եթե ոչ, ապա ընդամենը կհամալրի սուտ մարգարեների անվերջանալի շարքը: Ընտրությունն իրենն է:

ՌԱՖԻԿ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

ԱՂԱՆԴԱՎՈՐՆԵՐ

Փողոցով շրջում են անցավ, ուրիշի «մեղքերը» դատապարտող քարոզիչներ...

Հիմա ավելի շատ կարելի է հանդիպել «Եհովայի վկա»-ների, հաճախակի, անսպասելի: Այսօր նրանք Հայաստանում շատ են, ամենուր: Նրանք մարդկանց մոտենում են բարեհամբույր, միեւնույն ժպիտով եւ առաջարկում զրուցել: Զրույցը տեղի է ունենում «Աստվածաշնչի» վկայությամբ, նրա անունից:

Առաջին հայացքից դա անմեղ զրույց է, մարդամոտ, մարդավարի: Բայց ի՞նչ է այդ զրույցի ենթատեքստը, ի՞նչ են քարոզում նրանք եւ ինչո՞ւ...

Այդ ամենը կարելի է հասկանալ անմիջապես, անհապաղ, միայն անհրաժեշտ է «Աստվածաշնչի» որոշ իմացություն: Եհովայի վկաները սովորաբար ավելի լավ եւ մաքուր հագնված են, երջանիկ ժպիտը դեմքներին եւ ինչ-որ բան ասածների տակ թաքցրած, ձեռքին փոքրիկ պայուսակ:

Զրույցի բռնվող տղամարդու հետ սովորաբար մեկ կին է լինում՝ թվացյալ մեղմություն հաղորդելու նպատակով: Նրանք հայտնվում են հատկապես, երբ խարխլված է տվյալ երկրի տնտեսությունը, երբ աղքատություն է, երբ դժգոհությունները առկա են: Նրանք վկայակոչելով Եհովային, ցույց տալով, կարդալով հատվածներ այդ վկայությունից՝ միայն իրենց «Աստվածաշնչից», հեշտիհեշտ խառնում են բուն նյութի մեջ: Հետեւել այդ տրամաբանությանը, նրանց շարադրությանը, եւ մեզ պարզ կդառնա այդ «քարոզիչների» բուն նպատակը: Առաջին հայացքից նրանք հայեր են, ունեն հայկական անուններ, բայց դա միայն առաջին հայացքից, եւ լսիր նրանց, ուշադիր լսիր: Թող Աստված կոչվի Եհովա եւ թող դա չխորտակեցնի քեզ, բայց ի՞նչ է փորձում սերմանել նա մեր մեջ, ի՞նչ է նրա հեռահար նպատակը: Նման մի զրույցի ժամանակ ես վկայակոչեցի Գրիգոր Նարեկացու, այդ հզոր եւ իմացյալ հավատացյալի Ողբերգության մատյանի տողերը, որոնք բացի մեծ հավատից եւ նվիրվածությունից ուրիշ ոչ մի շունչ չեն հաղորդում: Իմ զրուցակիցը կանխեց ինձ, ընդհատեց խոսքս եւ ասաց, որ նման մարդու, այդ մարդու, չգիտի եւ չգիտի մի պարզ պատճառով. «Նրա անունը չի հիշատակվում Աստվածաշնչում»:

Ես զրուցակցիս ասացի՝ բայց ինչո՞ւ մերժել Նարեկացուն, այդ հավատացյալին, երբ Նա ոչ միայն ընդունել է Աստվածաշունչը, այլեւ կատարելով Աստծո պատվիրանները՝ քարոզել է: Նա նույն բարեհամբույր ժպիտով, արհամարհական տոնով սկսեց «բացատրել».

– Մենք խոսում ենք Աստվածաշնչի անունից, մեր գիրքը սա է, ցույց տալով խնամքով կազմապատված գիրքը, մեզ համար չկա ուրիշ գիրք:

Ես հիշեցի խորհրդային ռազմական նախարար Յազովի պատասխանը, երբ նրան տեղյակ էին պահել, որ Չարդախլու գյուղում ջարդել են Խորհրդային Միության հերոս մարշալ Բաղրամյանի արձանը: Յազովն այդ միամիտ հարցասերին ասել էր. «Այդ հարցով դիմեք հուշարձանների պահպանության կոմիտե»:

Մի կողմ դնելով մարշալի ծառայությունները, ես հասկացա այդ մարդու բուն էությունը, դաժան քաղաքականության մերկությունը, որը բարգմանվում է այսպես. «Պատերազմում ինչ արել է Բաղրամյանը, դա անցել է, մեր ինչի՞ն է պետք այդ մեռածի արձանը»:

Եվ իմ զրուցակից Եհովայի վկան նույն Յազովի համառությամբ շարունակեց.

– Ի՞նչ ազգություն ունի Հիսուս Նազովրեցին:

Ինձ որքան հայտնի է՝ Աստծո որդին ազգություն չունի, բայց իմանալով, որ Նա Մարիամի որդին է՝ հրեա Մարիամի, որը հղիացավ սուրբ հոգուց եւ զգալով հարցասերիս հետապնդումը՝ ասացի.

– Հրեա՞ է:

– Այո, մեղմ եւ հանգստացած ասաց նա:

– Միայն, շարունակեց նա, այստեղ ազգությունը կապ չունի, հիշիր, որ Նա Աստծո որդին է:

Չխորանալով հրեա քարոզչի թույլ տված ձեւակերպումների մեջ, ես նրան տվեցի մեկ ուրիշ խնդիր, մեզ համար գոնե ողբերգական ցեղասպանության խնդրից հարց.

– Հրեաներն ինչո՞ւ են անտարբեր մեր ողբերգության, ցեղասպանության ընդունման հարցում: Արդյոք Աստված, որ տեղյակ է ամեն անհատի նույնիսկ հոգեկան տատանումներին, կարո՞ղ է անտարբեր լինել ավելի քան կես միլիոն միայն երեխաների ջարդին:

Եհովականն ավելի քան անտարբեր, բացարձակ զուրկ կարեկցանքից՝ ասաց.

– Բայց չէ՞ որ Հիսուսն ասել է՝ սիրիր թշնամուդ:

Ես կարծում եմ, առաջ ընկնելով ասեմ, որ այդ քարոզիչները փորձելով Աստվածաշնչի զորությամբ ջնջել մեր ցավերի եւ նույնիսկ արդարության ձայնը, արժանանում են մեկ ուրիշ գնահատականի:

Սակայն «Եհովայի վկան» նախահարձակ ինձ հարց տվեց.

– Դու՛ ազգամո՞լ ես:

Մեզ կոտորել են, մորթոտել երեխաներին, ես խոսում եմ հայ սուրբ Գրիգոր Նարեկացու մասին, իսկ նա ինձ մեղադրում է ազգամոլության մեջ:

Արդեն պարզ է դառնում «Եհովայի վկայի» բուն նպատակը: Նա ապազգայնացնող քարոզիչ է զբաղված հոգեորսությամբ: Նա մարդկանց փորձում է ոչ միայն հեռացնել ազգի պատկանելությունից, այլեւ Աստվածաշնչի ծանրությամբ ճնշել (եւ ոչ թե թեթեւացնել) մարդու ինքնությունը, դարձնել նրան ազգային սովորույթից զուրկ, կախյալ, անհայրենիք մի արարած, «Աստծո անմիտ եւ ոչխարական մի կենդանի»: Նա չի հանդուրժում հային, ռուսին, անգլիացուն ու հույնին, նա խոսում է հավասարության, հավատի եւ սիրո մասին, բայց երբեք մեր ցավերին, որոնք կարիք ունեն սիրո սպեղանու: Նա խոսում է հոգու փրկության Եհովա Աստծո մասին, բայց երբեք Հիսուսի խաչելության, 15 թվականի ողբերգության: Երբ ես նրան հարցրեցի, թե որքա՞ն վարձ է ստանում այդ քարոզչության համար, նա մի վայրկյան նայեց կողքի կնոջը ավելի սթափ, արդեն ոչ հնազանդ, խոնարհ, Աստծո առաքյալի աչքերով: Անհետեւանք չէ նրանց քարոզչությունը, նրանց խոսքի տակը եւ վրան մեր եկեղեցու քարերն են, հայ հոգեւորականի վայելուչ ապրելաձեւը: Սա անցողիկ մի աղանդ չէ, սա անլուրջ քարոզարշավ չէ, այս քաղաքականությունն ունի որոշ, ուր ձեւավորվում է ազգերին ապակողմնորոշելու, դիմազրկելու մեծ, հեռահար նպատակ: Նա սատանայակերպ է եւ ջնջվում է, երբ խոսում են իրական, մարդկային, ազգի հոգսից եւ ցավից: Խաչի փոխարեն ցույց տուր ազգիդ դիմանկարը, եւ նա կանհետանա:

Սա այսօրվա տեսքով: Բայց հաշվի առնելով մեր զգոնությունը, նրանք կարող են ընտրել նաեւ այլ տարբերակ. չէ՞ որ սատանան ի վիճակի է անընդհատ փոխել դիմակը:

ՀԵՆՐԻԿ ԲԱԲԱԽԱՆՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Միջազգային

Այս մարդու դեմքը այսօր ռուսերը կուզենային տեսնել: Լինելով Ռուսաստանի ամենաիողարկված օլիգարխներից մեկը, Տատյանա Դյաչենկոյի, Վալենտին Յումաշեւի եւ Բորիս Բերեզովսկու ընկերը, նա 33 տարեկանում առանց ամեն տեսակի ինքնագովազդի կառավարում է նախագահական «ընտանիքի» ֆինանսային հոսքերը: Նա «ընտանիքի» գանձապետն է:

Ընդամենը 2 ամիս առաջ Ռուսաստանում թվում էր, թե «գործ կարդինալ» Բորիս Բերեզովսկու հետ համ Բերեզովսկին, «ընտանիքի» համար անհրաժեշտ հունով էր ուղղում «Սիբնավթ» ընկերության (որի փաստացի տնօրենն էր) հումքային եւ ֆինանսային հոսքերը (ի դեպ, Աբրամովիչը վերահսկում է Ռուսաստանի սեւ ոսկու հաստատված պաշարների ավելի քան 1,5 մլրդ տոննան):

Եվ այսպես, երկար ժամանակ Ռոման Աբրամովիչը գերադասում էր մնալ որպես գրասենյակների, բանկային հաշիվների եւ գործարանների տնօրեն, քաղաքական դափնիները զիջելով իր անմիջական «տանիքին»` Բորիս Բերեզովսկուն Կալինինգրադի մարզ` մի ինչ-որ զորամաս: Բեռնաշարասյունը հայտնվեց անկախ Լատվիայում, որտեղ եւ դիզելային վառելիքը վերջնականապես լուծվեց: Արժե՞ արդյոք ասել, որ Աբրամովիչը հեշտությամբ մարսեց «կերած» փողերը: Ծանոթանալով Բերեզովսկու հետ, Աբրամովիչը նավթի ստվերային բիզնեսը հասցրեց նոր` պետական մակարդակի: Սակայն աստիճանաբար նա սկսեց առաջին դերերից դուրս մղել իր կնքահորը, սակայն անկայուն հավասարակշռությունը դեռ պահպանվում է:

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

Ռոման Աբրամովիչը ռուսական բյուջեն իր ձեռքն է վերցրել

Հրեական խաղեր Ռուսաստանում

ճիվները մաքրվել են ընդմիշտ: Նախկին վարչապետ Եվգենի Պրիմակովը բոլոր ճակատներով հարձակում էր կազմակերպել նրա վրա. Բերեզովսկուն պատկանող կամ նրա կողմից վերահսկվող բոլոր ընկերությունների գրասենյակներում խուզարկություններ էին տեղի ունենում, կարեւոր պաշտոններից հեռացվում էին նրա դրածոները: ԲԱԲ-ը ինքը ստիպված էր արտասահմանում պատսպարվել` ողնաշարի վնասվածքի իրական կամ մտացածին պատրվակով:

Այդ օրերից հետո ամեն ինչ փոխվել է: Բերեզովսկին վերադարձել է, նրա քրեական գործը փակվել է (կամ էլ դադարեցվել է, թվում է` ընդմիշտ): Իսկ Պրիմակովը պաշտոնանկ արվեց: Այսօր ասերն են ափսոսում փորձառու մարդ էր, սակայն չկարողացավ մինչեւ վերջ սեղմել իր հակառակորդին: Իսկ գուցե սխա՞լ թիրախ էր ընտրվել, ա՞յլ էր հակառակորդը: Ստեպաշինի կառավարությունում վերջին նշանակումներից պարզ դարձավ, որ վարագույրի ետեւում թաքնված առաջին ջութակը Բորիս Բերեզովսկին չէ: Ասում են, որ վերջին օրերին Բերեզովսկուց աքցրավել էին նույնիսկ Կրեմլի անցաթուղթը: ԲԱԲ-ը, ավելի շուտ, ծխավարագույր է, խոշ, որի հետեւից նայում է բացարձակապես անծանոթ մեկը...

Կառավարությունում վերջին կադրային փոփոխությունները ստվերից դուրս բերեցին «ընտանիքի» ամենագաղտնի անդամին` Ռոման Աբրամովիչին: Առաջին փոխվարչապետ Ախյոնենկոն եւ վառելիքային էներգետիկայի նախարար Կալյուժնին համարվում են ոչ թե Բերեզովսկու, այլ հենց Աբրամովիչի դրածոները: Ռոման Աբրամովիչի անձը երկար ժամանակ անծանոթ էր լայն հասարակայնությանը: «Ընտանիքի գանձապետի» պաշտոնը եւ Տատյանա Դյաչենկոյի հետ սերտ բարեկամությունը նրան ծեռնտու էին: Ինչեր ասես չէին վերագրվում «ընտանեկան գանձապետին», թե նա իբր պարբերաբար հոգում էր Շվեյցարիայի հանգստավայրերում Յումաշեւի եւ Դյաչենկոյի հանգստի ծախսերը, Ձարմիշ-Պարտենկիրխենում նախագահի դստեր համար տներ էր գնում, Շվեյցարիայում գտնվող իր «Ռունիկոմ» ընկերության հաշիվներից էր ծնոլ բերել «Stream» եւ «Sophie Choyces» գրասանավերը, որոնց վրա սիրում էր հանգստանալ Բորիս Բերեզովսկին:

Իր հին զինակից Ախյոնենկոյին առաջին փոխվարչապետի պաշտոնում առաջարկելով, «գանձապետը» առաջին անգամ ինքնուրույն քաղաքական խաղ սկսեց: Թերեւս Աբրամովիչը իրեն բավական պինդ կարծեց` դուրս գալով Բերեզովսկու հովանավորությունից: Նրա խաղի մեջ մտնելը այսօրվա Ռուսաստանի ամենակարեւոր իրադարձություններից է:

Բերեզովսկուն «կոտրել» նրան հաջողվեց միայն վերջերս` ընդհանուր բանկի Յուրի Սկուրատովի օգնությամբ: Գործարար շրջանակներում կարծիք կա, թե Բերեզովսկին Աբրամովիչի պահանջով ստիպված էր Ռուսաստան վերադառնալ այն պահին, երբ նրա ձերբակալության կարգադրությունը դեռ ուժի մեջ էր:

Այսօր Ռոման Աբրամովիչին ասեկոսեները վերագրում են «ընտանիքի» ամենաազդեցիկ գաղափարախոսի դերը: Ասում են, թե իբր նա է կոմունիստական կուսակցության գործունեության արգելման եւ Պեսդուման ցրելու գաղափարների ոգեշնչողը: Նրան են վերագրում նաեւ Լենինին վերաթաղելու միտքը` հետագա խռովությունները ճնշելու նպատակով Մոսկվայում զորք մտցնելու հեռանկարով:

Ինչքան էլ տարօրինակ է, Բերեզովսկին հենց ինքն է աճեցրել իր ապագա «գերեզմանափորին»: Ռուսաստանում սա արդեն օրինաչափություն է դառնում: Կործանողն աճեցրեց Բերեզովսկուն, նրան տալով «ընտանիքի» վրա ազդելու ֆինանսական լծակները, իրեն թողնելով քաղաքական ֆունկցիաները, որի համար էլ շատ թանկ վճարեց: Բերեզովսկին էլ աճեցրեց Աբրամովիչին` կրկնելով իր «ծնողի» սխալը:

Իր կարիերան Աբրամովիչը սկսել էր նավթի բիզնեսով, որը հետագայում դարձավ նրա եկամտի հիմնական աղբյուրը: 1992-ին «Ավեխ-Կոմի» ընկերությունը եւ Ուխտայի նավթավերամշակող գործարանը պայմանագիր կնքեցին Մոսկվա բերելու 5 հազար տոննա ծմեռային դիզելային վառելիք` 3 մլն 800 հազար ռուբլի արժողությամբ, որն այդ օրերի համար պատկառելի գումար էր: Նշանակված օրը վառելիքով 55 բեռնատարները հասան Մոսկվա, որտեղ նրանց ընդունեց Ռոման Աբրամովիչը եւ ցույց տալով սարքած մի կեղծ վստահագիր, բեռը ստիպեց ուղարկել

ԲԱԲ-ի վերահսկողության տակ են այժմ Անվտանգության դաշնային ծառայության պետ Պուտինը, ներքին գործերի նախարար Ռուշայլոն: Սա ուժն է: Աբրամովիչին են ենթարկվում առաջին փոխվարչապետ Ախյոնենկոն, վառելիքային էներգետիկայի նախարար Կալյուժնին եւ ատոմային նախարար Ադամովը: Սրանք` փողերն են: Իսկ «ով վճարում է, նա էլ երաժշտությունն է պատվիրում» օրենքը Ռուսաստանում ժամացույցի պես է աշխատում:

Իր ծեռքը վերցնելով նավթաբիզնեսը եւ բնական մենաշնորհները («Գազպրոմ» ՌԱՕ «ԵէՍ Ռոսիի», «Տրանսնեֆտ», ծանապարհային հաղորդակցության նախարարությունը)` Աբրամովիչը վաղ թե ուշ փորձելու է վերջնականապես դուրս գալ Բերեզովսկու խնամակալությունից:

«Գանձապետի» ստվերից դուրս գալը նշանակում է, որ 2000 թվականից հետո ելցինյան վարչակարգի պահպանման համար վերջին հնարավորությունն է օգտագործվում: Աբրամովիչի թիկունքին ոչ ոք չկա: Քանի որ ամենամոտ ապագայում կարող է փոփոխվել Ռուսաստանի իշխող ընտրախավի ողջ ուրվապատկերը, ապա «ընտանիքը» իր ապագայի համար կպայքարի մինչեւ արյան վերջին կաթիլը` ընդհուպ Մոսկվա զորքեր մտցնելը:

Վերջին տեղեկությունների համաձայն, «Սիբնավթ» ընկերության բաժնետոմսերի վերահսկիչ փաթեթի տնօրեններ Ռոման Աբրամովիչը եւ Բորիս Բերեզովսկին այժմ օտարերկրյա գնորդներին իրենց բաժնեմասերը վաճառելու բանակցություններ են վարում: Սա անուղղակիորեն հաստատում է այն լուրը, որ «խաղը զույգը» սկսել է իր ակտիվները արտասահման տեղափոխել: Փորձագետները սա բացատրում են ՌԴԿԿ-ի եւ Մոսկվայի քաղաքապետ Լուժկովի դեմ Կրեմլի նոր «պատժիչ» գործողությունների նախապատրաստմամբ, որի նախաձեռնողը հենց Աբրամովիչն է:

Սակայն Կրեմլի եւ ընդդիմության հակամարտությունը անկանխատեսելի հետեւանքներ կարող է ունենալ, ուստի Բերեզովսկին եւ Աբրամովիչը, ռիսկից խուսափելով, կապիտալը արտասահման են արտահանում:

Ըստ «Մոսկովսկի կոմսոմոլեցի» պատրաստեց
ԱՐՄԵՆ ՄԻՐՏՉՅԱՆԸ

ԱՐԱԲԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

Ռուս հրեաների զաղթը Իսրայել շարունակվում է

Ռոյթեր գործակալության լրատվության վրա հիմնվելով, սիրիական «Սիրիա թայմս» օրաթերթի մայիսի 31-ի համարը տեղեկացնում է, որ ռուս հրեաների գաղթը Իսրայել զգալիորեն ավելացել է 1999-ի ընթացքում, մասամբ տնտեսական ճգնաժամի, մասամբ էլ հակասեմական տրամադրությունների ակտիվացման հետեւանքով:

Հրեական գործակալության տվյալներով 1999-ի առաջին եռամսյակում 7933 հրեաներ գաղթել են Իսրայել, որը 116 տոկոսով ավել է անցյալ տարվա նույն ժամանակաշրջանի գաղթածների թվից: Առաջին չորս ամիսների ընթացքում նախկին Խորհրդային Միությունից 16.389 հոգի Իսրայել է ժամանել անցյալ տարվա 13.336-ի դիմաց: Ըստ գործակալության անցկացրած ուսումնասիրությունների, ժամանածների 31 տոկոսը հակասեմական շարժման ակտիվացումը նշել է Ռուսաստանից հեռանալու երկու պատճառներից մեկը:

Նախկին քաղաքական ճգնաժամը, որն սկսվեց 1998-ի օգոստոսին, Իսրայել ներգաղթողների 9 տոկոսն էր միայն նշում այդ պատճառը:

1990-ականների սկզբներից, վեց տարի շարունակ, Իսրայելը բնակչության մեծ աճ արձանագրեց` ի հաշիվ նախկին Խորհրդային Միությունից արտագաղթողների: 1989-ից հաշված մոտ 750.000 ռուս հրեաներ են հաստատվել Իսրայելում: Գործակալության տվյալներով մինչեւ տարեվերջ ակնկալվում է, որ մոտ 60.000 հրեա նախկին Խորհրդային Միությունից կգնա Իսրայել:

ՏԱԳՆԱՊ

Պակիստանը պատրաստ է Հնդկաստանի հետ հակամարտության ցանկացած անակնկալի

ԻՍԼԱՄԱԲԱԴ, 22 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Պակիստանը պատրաստ է Հնդկաստանի հետ ներկայիս զինված հակամարտության պատճառով ցանկացած անակնկալի, հայտարարել է երկրի զինված ուժերի շտաբների պետերի միացյալ կոմիտեի նախագահ, գեներալ Փերվեզ Մուշառաֆը: Ըստ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման, Ռավալփինդի քաղաքում ելույթ ունենալով բարձրագույն հրամանատարական կազմի խորհրդակցությանը, նա բանակին կոչ է արել զգաստ լինել` նկատի ունենալով Հնդկաստանի կողմից Քաշմիրում փաստական վերահսկման գծի (սահմանի) «մշտական խախտումները»:

«Թող ոչ ոք կասկածներ չունենա, որ մենք լի ենք ծայրահեղ միջոցների դիմելու վճռականությամբ ցամաքից, օդից կամ ծովից հարձակումները դիմագրավելու համար», ընդգծել է գեներալը:

Այդ միջոցներից մեկը դարձավ Պակիստանի ռազմավարական կարեւոր նշանակության շատ օբյեկտներում բանակային ստորաբաժանումների եւ հակաօդային պաշտպանության միջոցների ծավալումը: Ինչպես այսօր հաղորդում է տեղի մամուլը, արդեն զենիթային հրետանու մարտկոցներ են տեղադրվել շատ քաղաքային օդանավակայաններում:

Մեկ շաբաթվա ընթացքում Կոսովո է վերադարձել 140 հազար ալբանացի

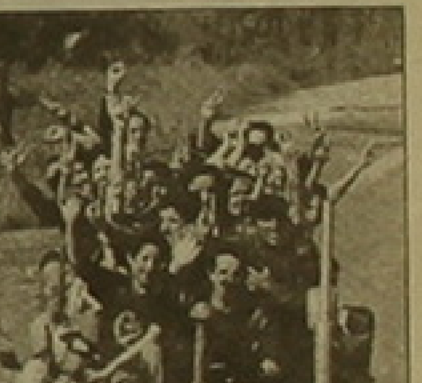

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ, 22 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՍՆԱՐՔ: Փախստականների գծով ՄԱԿ-ի Գերագույն կոմիսարիատը Բելգրադի կառավարությանը խնդրել է սատարել Չեռնոգորիայում գտնվող կոսովոբնակ ալբանացիների վերադարձը, որտեղից մինչեւ օրս, ի տարբերություն Ալբանիայի եւ Մակեդոնիայի, Կոսովո չեն սկսել վերադառնալ ալբանական ծագման ժամանակավոր տարաբնակներ:

Մինչդեռ հունիսի 15-ից Կոսովո է վերադարձել արդեն 140 հազար կոսովոբնակ ալբանացի: Այնուամենայնիվ, դեռեւս 636 հազար կոսովոբնակներ դեռեւս դրսում են. 354.100-ը` Ալբանիայում, 190.500-ը` Մակեդոնիայում, 69.700-ը` Չեռնոգորիայում, 21.700-ը` Բոսնիայում: 88.154 կոսովոբնակ ալբանացիներ տվյալ կուտակվել են աշխարհի այլ երկրներ:

Հակահրազենային արշավ Բրազիլիայում

Ռիո դե Ժանեյրոյի «Մարականա» մարզադաշտում վերջին հանդիպումներից մեկի ժամանակ մրցակցի դարպասին գոլ խփելուց հետո «Ֆլամենգոյի»` եւ Բրազիլիայի հավաքականի հանրահայտ ֆուտբոլիստ Ռոմարիոն իր

մարզաշապիկը բարձրացնելով` հանդիսականներին ցուցադրեց դրա տակից հագած շապիկի «Մոռացեք զենքը» մակագրությունը: Ռիոյի համրության սիրելի Ռոմարիոն իր օժանդակությունն է բերում քաղաքի ընկերակցությունների ծավալած «Ռիո, զենքը վայր դիր» արշավին:

Ներկայումս ամբողջ Բրազիլիայում պայքար է սկսվել բնակչության շրջանում հրազենի տարածման դեմ: Զենքի տարածումը մտահոգում է բրազիլացիների զգալի մասին, քանզի վերջերս հրաձգության բազմաթիվ դեպքեր են եղել տոնախմբությունների ժամանակ, ավտոբուսների մեջ եւ մարդաշատ փողոցներում: Ռիոյում հրազենը դարձել է 15-19 տարեկան պատանիների մահացության գլխավոր պատճառը: Այդ վիճակի քաղաքի նորընտիր կառավարիչ Գարոտինյոն որոշել է Ռիոյում հրազենի նկատմամբ հանդես բերել լիակատար անհանդուրժողություն, ինչպես դա այժմ արվում է Նյու Յորքում: Սակայն, եթե նկատի ունենանք, որ միայն Ռիոյում պաշտոնապես գրանցված 600 հազար միավոր հրազեն եւ մոտավորապես նույնքան էլ անօրինական զենք պահող կա, կառավարչի գործն անչափ դժվար է լինելու: «Պուեն» հանդեսի տվյալներով, երկրի նոր մայրաքաղաք Բրազիլիայում իրավիճակն էլ ավելի բարդ է, քանզի 3 միլիոնանոց այդ քաղաքում 300 հազար միավոր հրազեն է գրանցված: Բանն այնտեղ է հասել, որ մայրաքաղաքի վարժարաններից մեկի աշակերտներին վերջերս ստուգման ենթարկեցին մետաղի դետեկտորով:

Բրազիլիայի նահանգի կառավարությունը եւս արշավ է ծավալել «Հրաժեշտ զենքին» կարգախոսով: Կիրակի օրերին մայրաքաղաքի խորհրդագույն հանրային զբոսայգում կանգնեցվում է հատուկ վահանակ, որով բնակչությանը կոչ է արվում անանուն հանձնել հրազենը: Մանկավարժությունը եւս չի անտեսվում. երեխաները հանձնում են իրենց խաղալիք ատրճանակներն ու ինքնաձիգները, փոխարենն ստանալով ֆուտբոլի գնդակներ:

Պ. Բ.

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՄՇԱԿՈՒՅԹ

50 տարի առաջ մայր թատրոն ոտք դրեց շատ երիտասարդ, սուսիկ-փուսիկ, ամաչկոտ ու լռակյաց Արմեն Խոստիկյանը: Ինչպես ամեն մի երիտասարդ դերասան, Ա. Խոստիկյանը նույնպես երազում էր ոչ միայն լինել այն ժամանակվա մեծերի կողքին, այլեւ շնչել այդ բեմի օդը, որ մեր մեծերն էին շնչում, առավել խոսակցությունում հաճախ օգտագործում են այն համ ու հոտով ֆրազները, որոնք անմոռանալի հետք են թողել: Մայր թատրոնում հանդիսատեսից ծիծաղ կորզելն ամենաբարդն էր եւ Խաչանյանից հետո Ս. Մկրտչյանն ու Ա. Խոստիկյանը հումորի ու ծիծաղի արվեստի եռյակը կազմեցին: Ա. Խոստիկյանը չբավարարվեց մայր թատրոնով, հիմնեց իր նում իր սունդուկյանցիների, իր ընտանիքի ու թոռների հետ: Եվ ինչպես «Ոսկե ցլիկում» է ասում «օրինակ էի ծառայում», այո, օրինակ էր ծառայում այդ օրը, ինչո՞ւ միայն այդ, արդեն 70 տարի եւ դեռ էլ ավելի օրինակ է ծառայելու մեր երիտասարդների ու ողջ հայ ժողովրդի համար: «Ազգն» էլ է շնորհավորում սիրելի Արմեն Խոստիկյանին ծննդյան 70-

Ես մենակ ո՞վ եմ... Ո՞րն է իմ տեղը

եւս մեծ պատասխանատվություն էր նրանց կողքին առաջին քայլերն անելը: Երբ Վ. Աճեմյանը բեմադրեց «Նամուսը», հավատաց թատրոնի բոլոր երիտասարդներին ու ստեղծեց թատրոնի պատմության տարեգրության լավագույն բեմադրությունը: Հենց այդ Թամադայի դերակատարումով էլ պարզ դարձավ, որ թատրոն է ոտք դրել շատ երիտասարդ, հումորով լեցուն, շնորհալի ու տաղանդավոր դերասան: Այդպես էլ 50 տարի շարունակ նա սիրվում է ժողովրդի կողմից ոչ միայն իր կերտած դերերի, այլ նաեւ իր մարդկային նկարագրի համար. իսկական մտավորականի գավակը շարունակում է մնալ ջինջ ու մանկական բնավորությամբ ազնիվ մտավորական: Արմեն Խոստիկյանին երբեք չես շփոթի որեւէ ուրիշ դերասանի հետ: «Հացավան» բեմադրությունը, որտեղ նա գյուղացու դերում էր, անխոս, ոտքից գլուխ պլոսված, միշտ ոտքի տակ էր ընկնում ու երբ նրան սաստում էին՝ նստիր տեղդ, ընդամենը երեք բառ ուներ. «Իմ տեղը ո՞րն է»: Եվ այս բառերն այնպես էին արտասանվում նրա շարժուձեւի ու զարմացած խեղճ գյուղացու կերպարով, որ դահլիճը թնդում էր ծափերից, ինչպես օրեր առաջ, երբ Արմեն Խոստիկյանի տեղը մայր թատրոնի աջ անկյունում «թագավորական գահն» էր. այդ էր նրա տեղը ողջ երեկոյի ընթացքում: Այդ օրը տոնում էին Արմեն Խոստիկյանի ծննդյան 70-ամյակը, բայց դերասանը ծնվում է այն պահից, երբ ոտք է դնում թատրոն, այսինքն՝ Արմեն Խոստիկյանը ճիշտ 50 տարեկան է ու իր կենդարյա կենսագրության ընթացքում թողել է մեծ ժառանգություն թե կինոյում, թե թատրոնում, եւ թե հեռուստաթատրոնում: Երեւի սպասում եք, որ թվեմ նրա դերակատարումները, բայց կարծում եմ, որ բոլորս ոչ միայն դրանք անգիր գիտենք, այլեւ մեր առօրյա

«Փյունիկ» թատրոնը եւ շրջեց ամենուր, եղավ միշտ ընդունելի ու սպասելի: Եվ ինչպես բնորոշեց նրան թատրոնի տնօրեն Վրեժ Հակոբյանը, նա իր եղունգով փորագրել է անուն-ազգանունը եւ ոսկե տառերով կմնա հայ կատակերգու դերասանների շարքում: Ա. Խոստիկյանը գրիմանոցում գրիմով ծաղրանկարների բազմաթիվ նմուշներ է թողել «Կազբեկ» ծխախոտի տուփերի մեջ, որոնք թանգարանային նմուշներ են դարձել:

Հոբելյարին շնորհավորելու էին եկել եւ բեմի վրա նրա հետ էին սունդուկյանցիները, հանրապետության լավագույն ու «ճանաչված» արտիստները, խմբերը: Շատ ջերմ ու հուզիչ էին Վարդուհի Վարդերեսյանի, Արմեն Էլբակյանի, Վահե Շահվերդյանի (վերջինս վարում էր երեկոն) բարեմաղթանքները, որոնց էլ հաջորդեցին բաժակաճառերը հենց թատրոնի փոքրասենյակում փռված ճոխ սեղանների մոտ, որտեղ էլ Ա. Խոստիկյանը պարում էր ու մանկաամյակի եւ աշխատանքային գործունեության 50-ամյակի կապակցությամբ, մաղթում ստեղծագործական նորանոր հաջողություններ:

Իսկ հոբելյարն իրեն 70 տարեկան չէր զգում. դա հնարել է Աբոս Ղազարյանը, ասաց Ա. Խոստիկյանը, պատասխանելով **«Ազգի»** հարցին եւ ավելացրեց. «Հիմա նա Ամերիկայում է տոնում իր ու իմ ծնունդը, եւ էս ռոտեին էլ, ինչպես ասում են, իմ ականջները դժժում են: Այսքան ժողովուրդ, որ այսօր տեսնում եմ, շատ ուրախ եմ ու հուզվում եմ, դուք բոլորդ ինձ մեծ ուժ ու լիցք եք տալիս: Իսկ մեր հարցին, թե ինչ դեր կուզեի խաղալ, որ չեմ խաղացել, առիթը բաց չթողնելով սիրով նշեմ, գուցե իրականանա. թե Շեքսպիր է Ֆալստաֆ, թե Դեմիրճյան է Քաջ Նազար, Գրիբոյեդովի «Խելքից պատուհաս»-ն է Ֆամուսով, իսկ ամենաշատը ցանկանում եմ խաղալ մի շատ լավ կոմեդիայում:

- Պրն Խոստիկյան, դուք նաեւ պիեսներ ունեք գրված, ե՞րբ եք ներկայացնելու մեր հանդիսատեսի դատին:
- Այո, 7 պիես ունեմ գրած, որոնք մեր կյանքն են արտացոլում. շուտով կտեսնեք դրանք:
- Ձեզ առանց Սունդուկյանի թատրոնի պատկերացնո՞ւմ եք:
- Ոչ, իհարկե՛ ոչ, ես ոտք եմ դրել այս թատրոն 50 տարի առաջ եւ Աստծուն խնդրել եմ, որ հենց այս բեմում էլ ես ավարտեմ իմ դերասանական կարիերան:

Վերջում ավելացնեմ, որ այդ մեծարման օրը Ա. Խոստիկյանին ոչ մի թատերագետ, քննադատ չներկայացավ, չշնորհավորեց, չքննադատեց: Ի՞նչ է, մենք մեծարման երեկոներ դեռ չե՞նք կարող կազմակերպել: Կարծում եմ, հիասթափեցնող «խառը կանաչի» բեմ թողնելով հոբելյան չեն տոնում:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

ԱՐՏԵՐԿԻՐ

Ցեղասպանությունը «Լոս Անջելես թայմս մագազինի» էջերում

«Մեր ժամանակը եկել է: Մենք վերապրողների 3-րդ սերունդն ենք եւ մեր պարտականությունն է ցեղասպանության հարցը պահել օրակարգում», ասել է Ջանեթ Կինոսյանը, որը հեղինակն է «Լոս Անջելես թայմս մագազին» օրաթերթի մայիսի 23-ի համարում տպագրված առաջաբանի: Ցեղասպանությանը հատկացված է 4 էջ, որտեղ ներկայացված են Արա Օշականի եւ Լեւոն Փարյանի նկարած 7 վերապրողների սեւ ու սպիտակ, բայց խիստ ազդեցիկ լուսանկարները՝ ուղեկցված նրանց վկայություններով:

Լուսային հետաքրքիր զուգորդման միջոցով անկախ ֆոտոլրագրող Արա Օշականն ու 20-ամյա փորձ ունեցող վետերան լուսանկարիչ Լեւոն Փարյանը խորհրդանշական պատկեր են ստեղծել, որտեղ սեւը ներկայացնում է ցեղասպանության արհավիրքը, իսկ սպիտակը՝ վերապրելու լույսը:

1 միլիոն 300 հազար տպաքանակ ունեցող պարբերականը «Սանդեյ Նյու Յորք թայմս» շաբաթաթերթից հետո երկրորդ ամենատարածված թերթն է երկրում: «Սա նշանակալի քայլ է հայկական համայնքի համար», նկատել է Կինոսյանը, որի հետեւողական ջանքերի շնորհիվ է հնարավոր եղել հրապարակել լուսանկարներով էսսեն: Իսկ վերապրողների վկայությունները հավաքվել են «Ցեղասպանության ծրագրի» անդամների կողմից, որոնք հետագայում մտադիր են հուշագրությունների գիրք հրատարակել եւ ցեղասպանության թեմայով շրջիկ ցուցահանդեսներ կազմակերպել:

Ուրիշներից ավելի շատ բան տեսած լուսանկարիչը՝ Արա Գյուլեր

Մեր փետրվարի 10-ի համարում Փարիզի «Յառաջ» օրաթերթի լրատվությանը հենվելով հաղորդել էինք, որ միջազգային համբավի լուսանկարիչ Արա Գյուլերի անունը Թուրքիայի պետական մրցանակի արժանացած արվեստագետների տարեկան ցուցակից վերջին պահին ջնջվել էր՝ արդարացի ընդվզում առաջացնելով նրան գնահատող շրջանակներում եւ մեծ հետաքրքրություն լրագրողների շրջանում: Այս հետաքրքրությունը, ըստ երեւույթին, բավական երկար շարունակվել է, կատարված անարդարությունը գոնե մասամբ ուղղելու եւ գնահատանքի ծուռ չափանիշների ամոթը ծածկելու միտումով:

Դարձյալ «Յառաջից» քաղելով լուրը, տեղեկացնենք, որ «Միլիեթ» օրաթերթն իր մայիսի 16-ի «Կիրակնօրյա զրույցներ» էջը նվիրել է Արա Գյուլերին, որտեղ տպագրված նկարազարդ հարցազրույցում հայազգի վարպետը խոսում է իր արածի ու չարածի, աշխատելու ոճի ու ներշնչանքի աղբյուրների մասին:

Զրուցավար լրագրողուհին՝ Նյուլգյուն Ձերահօղլուն նրան բնութագրում է որպես «դիտող, մանկունակ, զգայուն եւ հետաքրքիր, կենսախինդ մարդ: Մեկը, որ կյանքի ու իր միջեւ չի զետեղել մտքի գծիկը»:

Պատասխանելով նրա հարցերին, Գյուլերն ասում է, որ լուսանկարչական գործիքը միացնում է անմիջապես, երբ «կոմպոզիցիա է նկատում»: Սակայն գործիքն ամենազոր չէ: Հիմնականը հետաքրքրությունն է: Մարդկանց 90 տոկոսը նայում է, բայց չի տեսնում: Մինչդեռ կարեւորը տեսածն իմաստավորելն է: Լուսանկարի նախանյութը կախարդանքն է, հմայվածությունը:

Արա Գյուլերն աշխարհին նայում է լուսանկարչական ոսպնյակի միջից: Այնտեղից նա տեսնում է շատ բաներ, որ ուրիշները չեն տեսնում: Ըստ իրեն, իր նկարածները սոսկ մարդիկ չեն, այլ նրանց ապրումները, նրանց նկարագիրը:

Նա լուսանկարել է բազմաթիվ նշանավոր դեմքեր, որոնցից Պաբլո Պիկասոն եւ Թենեսի Ուիլյամսն ամենից շատ են տպավորել նրան: Վերջինիս հետ ծանոթացել է Պոլսում: Նրան համարում է բեմական դրամախոսության լավագույն հեղինակը: Բարսելոնում Ուիլյամսը նրան ծանոթացնում է Աննա Մանյանիի հետ: Որպես լուսանկարիչ տասնմեկ անգամ ներկա է գտնվել Կաննի կինոփառատոնին, որտեղ հետաքրքիր ու անմոռանալի ծանոթություններ է հաստատել Ալբերտո Մորավիայի, Վիտորիո դե Սիկայի, Օրսոն Ուելսի, Ժան Կոկտոյի եւ ուրիշների հետ: Թուրքական գրականության մեջ իր վրա ամենախոր տպավորությունը թողած բանաստեղծը Յահյա Քեմալն է: Այլ թուրք գրողների շարքին նշում է Օ. Վելիի, Ս. Ֆայիքի եւ Ս. Էյիբօղլուի անունները:

Հիշելով հորը, նա նշել է, որ արվեստի աշխարհի հետ սերտ կապը սկսվել է հոր դեղատնից, որտեղ քաղաքապետական թատրոնի արվեստագետները գալիս էին դիմահարդարման անհրաժեշտ նյութեր գնելու: Հայրը շատ հաճախ է թատրոն ուղեկցել նրան: Արվեստագետների դերը մեծ է սերունդների կազմավորման գործում, նշել է նա եւ ափսոսացել, որ դեռ շատ բան չի հասցրել անել: «Ամենագեղեցիկ լուսանկարներս դեռ չեմ նկարել», խոստովանել է նա, ավելացնելով, սակայն, որ «մեռնելու եմ ուրիշներից ավելի շատ բան տեսած լինելով»:

Հ. Օ.

Գիրք, որ կստիպի նորից ընթերցել Մուշեղ Գալշոյանի արձակը

Շատ տարիներ են գլորվել: Մի օր Մուշեղն ինձ ասաց. «Քո սիրտն ու հայացքն ուղղված են Երզնկային (նկատի ուներ իմ «Կապույտ Երզնկա» պատմվածքը), իսկ իմը՝ Մարութա սարին: Արի սահմանն անցնենք (սահմանն էլ հո սահման չէ, ծիտն էլ չի կարող անցնել) մտնենք Արեւմտյան Հայաստան, քուրդ ձեւանանք, քրդերին ոտքի հանենք եւ մեր հայրենիքը ազատագրենք»: Ես իսկույն համաձայնեցի՝ հենց այս ռոպեին...

Երեւանում ոսկի աշուն էր, եւ անափ կարոտ առ հայրենին, մենք «Նոյյան տապան» սրճարանում թեյի բաժակով գինի էինք խմում, շատ էինք խմում եւ չէինք հարբում, հայրենիքի սեր ու կարոտով էինք հարբած ամեն օր: Մի անգամ էլ, երբ երկուսով նստած էինք Ծաղկաձորի գրողների տան շքամուտքին մեծ նստարանին, Մուշեղը, ընդհատելով մեր գրական զրույցը եւ նայելով մեր այգերի առջեւ հառնող խիտ անտառին, նկատեց. «Ինչ հզոր բան է անտառը, մեր ազգին պակասում է անտառի միասնությունը, թե չէ ինչե՞ր կարող էինք անել»: Առաջինը չիրականացավ: Իսկ երկրորդը՝ ազգային միասնությունը, որի հակառակ երեսը կոտորակումն է մեծ ու փոքր բազում խմբավորումների, հին ու չլուծված հարց է առ այսօր՝ Պատմահոր «Ողբից» ի վեր: Մուշեղ Գալշոյանն իր գրականության մեջ իրականացրեց թե մեկը եւ թե մյուսն իբրեւ ողբերգություն:

Գրողը բժիշկ է ավելի ու առավել, քան, նույնիսկ, բարձրակարգ բժիշկը: Գրողը թերապեւտ ու վիրաբույժ է միաժամանակ, երկրի ու ազգի հիվանդությունների ախտորոշում է անում եւ վիրահատություն իր գրչով՝ նրանց առողջ եւ ուժեղ տեսնելու ցանկությամբ: Ով դա չի գիտակցում, հիվանդ է կեղծ-ճառային հայրենասիրությամբ ու ազգային սնապարծությամբ, որին նույնպես պետք է բուժել: Մուշեղի գրականությունն ամփոփում է նաեւ այս դասը՝ ի թիվս այլ խորհուրդների ու դասերի:

Մուշեղ Գալշոյանը, ինչպես եւ Պարույր Սեւակը, գյուղացի էր ծնունդով ու պատանեկությամբ, սակայն քաղաքային գրականություն էր անում գեղարվեստական ու մտավոր բարձրագույն մակարդակով: Որքա՞ն քաղաքածնունդ ու քաղաքաբնակ գրողներ կան, ովքեր մինչեւ իսկ իրենց քաղաքային նկարագրություններով վեր չեն բարձրանում գյուղական հայեցողության մակարդակից: Մուշեղի գրականությունն, իր լավագույն էջերում, աչքի է ընկնում 20-րդ դարի հայոց արձակի լուսավոր եւ ուղեցույց նշաններով:

Մուշեղի մասին շատ է գրվել եւ դեռ գրվելու է՝ հարյուրից ավելի հոդվածներ, ակնարկներ, վերլուծականներ, տեղեկատվություններ եւ այլն, սակայն նրա ստեղծագործությունն ու կյանքի հանգամանքներն առաջին անգամ են արժանանում գիտական առանձին ամ-

բողջական քննության մի հավաք գրքի շրջանակում (Սոնա Տիգրանյան, «Մուշեղ Գալշոյան. կյանքը եւ գործը», հրատարակություն «Վարդգես Պետրոսյան» մշակութային ֆոնդի, 1999 թ., տպարան «Արաքս», Փասադենա-Կալիֆոռնիա, 150 էջ): Սոնա Տիգրանյանը Գալշոյանին ճանաչում էր իր ամուսնու՝ Վարդգես Պետրոսյանի հիմնադրած հիանալի «Գարուն» ամսագրում համատեղ աշխատանքից, հետագայում էլ պահպանվեց եւ ավելի խորացավ նրանց գրական ընկերությունը, նրա հետաքրքրությունը մեր տաղանդավոր ընկերոջ, կարեւոր ու անփոխարինելի գրողի ստեղծագործությամբ: Այս գիրքը տարիների մտածումների, հետեւողական աշխատասիրության արդյունք է, հաջողված փորձ՝ ի մի բերելու հայ ժողովրդի պաշտելի գրողի ստեղծագործական ճանապարհի գլխավոր հանգրվանները:

Գիրքը բացվում է հեղինակի հուզիչ, անժամանակյա առաջաբան-նամակով առ Մուշեղ Գալշոյանը: Ապա «Ներածություն», «Կյանքը, գրական մուտքը, կենսական նյութի կուտակման տարիներ, հրապարակախոս-ակնարկագիրը», «Անցյալը ներկայի մեջ. կածանի ճամփորդների կորցրածն ու գտածը», «Աշխատանքը՝ հայրենասիրության չափանիշ, անցյալի ու ներկայի միասնությունը», «Հայրենի աշխարհի սերմնացաններն ու ֆիդայիները, մնացորդաց սերնդի վերջին վկաները», «Անավարտ մտահղացումներ, անտիպ ժառանգություն», «Գեղարվեստի սկզբունքները, լեզու եւ կառուցվածք», «Մ. Գալշոյանը գրաքննադատության առջեւ» բաժիններում ներկայացվում ու վերլուծվում են գրողի ակնարկները, պատմվածքները, վիպական կտավները, հոդվածներն ու ելույթները, քննադատական արձագանքները նրա երկերի վերաբերյալ, ցույց է տրվում այն գրական ֆոնն ու միջավայրը, որտեղ հասակ առավ Մուշեղ Գալշոյան երեւույթը՝ դառնալով հայոց նորագույն գրականության մեջ գլխավոր դերակատարներից: Ս. Տիգրանյանը ճշգրիտ նշել է Գալշոյանի եւ իրականության ու մեր եղեռնական պատմության շփման եզրերը, հարազատություն, ընդհանրություններ, ժամանակների մշտապես կենսական կապերը, նրա ստեղծագործության հերոսների դիմապատկերները, որոնք արտահայտում են ժողովուրդ ու ճակատագիր, անդրադարձել է գրողի գեղարվեստական ոճի յուրահատկություններին, էական եզրակացություն արել, թե Մուշեղ Գալշոյանի արձակը պատմական նյութով խոսում է ժամանակակից իրականության, ազգի կենսական զգացմունքների հետ: Կարեւոր է եւ գրքի վերջում տեղադրված «Գալշոյանի մասին» գրեթե ամբողջական մատենագիտությունը՝ հավաքված տարիների բազում պարբերականներից, որը գրողի ստեղծագործության հետագա ուսումնասիրողներին հնարավորություն կտա ավելի ամբողջական ներկայացնելու նրա ընկալումն ու արձագանքները գրական-հասարակական կյանքում:

Սոնա Տիգրանյանի ուսումնասիրությունն իր մատչելի բնույթով հասցեագրված է ընթերցողների լայն շրջանակին: Եվ դա լավ է: Այն կստիպի նորից ու դարձյալ ընթերցել Մուշեղ Գալշոյանի արձակը, որ բոլորիս գրական ու հոգեւոր հարստություններից է այսօր եւ վաղը նույնպես:

ՆՈՐԱՅՐ ԱԴԱԼՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մարզական

ՄԱՐԶՕՋԱԽՆԵՐ

Գյումրիի շախմատի դպրոցը չեմպիոններ է տալիս

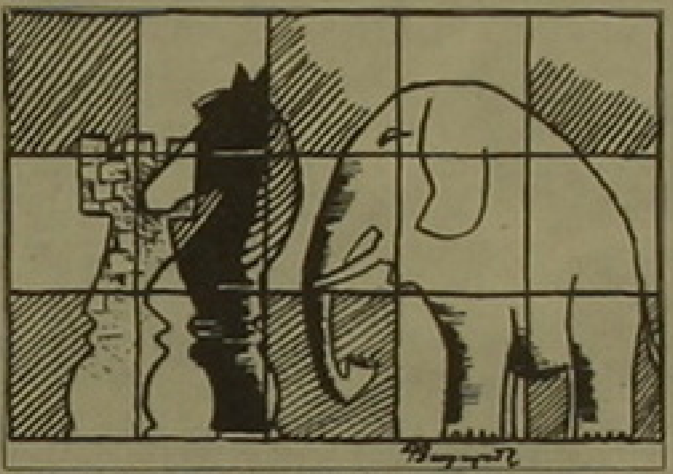

Եվրոպայի մինչեւ 18 տարեկան աղջիկների 1999 թ. առաջնությանը նախապատրաստվող գյումրեցի շախմատիստուհի Մարիանա Գաստարյանի համար կարեւոր փորձառություն եղավ մասնակցությունը Հայաստանի կանանց առաջնության բարձրագույն խմբի մրցաշարին: Այստեղ նա գրավեց 6-րդ տեղը: Հիշեցնենք, որ Մարիանան եւ իր համաքաղաքացի, միջազգային վարպետ Արա Մինասյանը, անցած ամսին հաղթելով համապատասխանաբար կանանց եւ տղամարդկանց առաջին խմբի առաջնության մրցաշարերում, դարձել են միաժամանակ մայրաքաղաքի այս տարվա չեմպիոններ: Նրանք երկուսն էլ Գյումրիի քաղաքապետարանի շախմատի մարզադպրոցի սաներ են:

Դպրոցի տնօրեն Համլիկ Խալիկյանը «Ազգի» թղթակցի հետ զրույցում նշեց, որ չնայած հետերկրաշարժյան այս տարիներին իրենց համար կարեւոր է դարձել քաղաքի երեխաների որոշ մասին մի լուրջ գործով զբաղեցնելը, այստեղ հնարավորն արվում է նաեւ շախմատային ապագա ունեցող սաների մարզական վարպետության զարգացման համար: Եվ ուրախալի է, որ արդյունքներ եւս կան: Սպասելիքները մեծ են, մասնավորապես, գրոսմայստերական միավորներ ունեցող Արա Մինասյանից, ինչպես նաեւ միջազգային վարպետներ Միեր Հովհաննիսյանից ու Վահագն Խաչատրյանից: Վերջինս միջազգային վարպետի նորման լրացրել է այս տարվա փետրվարին երկրորդ տեղը գրավելով Մոսկվայում կայացած միջազգային մրցաշարում: Նշված շախմատիստներն արդեն իրենք են օգնում դպրոցում պատանի մարզիկների աճեցմանը: Եվ այստեղ ցանկալի կլիներ Հայաստանի շախմատի ֆեդերացիայի հնարավոր աջակցությունը նրանց, որպես մարզիչների, վարձատրելու հարցում:

Գյումրիի շախմատային գլխավոր օջախում այսօր հինավուրց խաղի գաղտնիքներին են ծանոթանում շուրջ 400 պատանիներ ու աղջիկներ՝ սկսած ամենափոքր տարիքից: Նրանց համար այստեղ բավականին լավ պայմաններ են ստեղծված: Սաներից 19-ն այս տարի մասնակցել են Հայաստանի պատանեկան առաջնության եզրափակիչ փուլին եւ վատ տպավորություն չեն թողել: Նրանց մեջ եւս կան խոստումնալից շախմատիստներ (Սիմոն Մկրտչյան, Համազասպ Վարդանյան, Մարինե Գեւորգյան, Հարություն Մովսիսյան, Արտուշ Քոչարյան եւ այլք), որոնք լավ արդյունքների կարող են հասնել, եթե մանավանդ ունենան հովանավորողներ եւ կարողանան պարապել անհատական գրաֆիկով, ինչպես շատերը մայրաքաղաքում:

Մարզադպրոցի տնօրենը նշեց, որ այս տարի քաղաքապետարանը ժամանակին է տրամադրել բյուջեով նախատեսված գումարները, ինչն օգնել է նաեւ դպրոցի սաներին մրցաշարերի ուղարկելու հարցում: Սակայն հասկանալի է, որ բյուջեի սուղ միջոցներով հնարավոր չէ լուծել շատ հարցեր: Եթե լուծվի, օրինակ, մարզական հասցեների հարցը, կարելի է դպրոցի ունեցած մարզադահլիճը ծառայեցնել սաների ընդհանուր ֆիզիկական պատրաստությանը: Դպրոցը ջեռուցում չունի եւ ձմռանը տաքացվում է էլեկտրականությամբ, որն, իհարկե, ձեռնտու չէ: Իսկ ահա անցած ձմռան նախագահական ընտրություններում այստեղ աշխատած Գյումրիի համայնքային ընտրական հանձնաժողովի օգտագործած էլեկտրատներգիայի պարտքը (շուրջ 400 հազար դրամ) մինչեւ այժմ մնում է մարզադպրոցի վրա: Խնդրի լուծման համար, ինչպես հավաստեց տնօրեն Հ. Խալիկյանը, կա ՀՀ էներգետիկայի նախարարի հանձնարարական նամակը: Սակայն, չգիտես ինչու, այն առայժմ մնում է թղթի վրա:

ԳԵՂԱՄ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

ՇԱԽՄԱՏ

Կասպարովն ընդդեմ աշխարհի

Երկուշաբթի օրվանից շախմատային անսովոր մրցախաղ սկսվեց: Ինտերնետ համակարգչային ցանցի միջոցով աշխարհի 13-րդ չեմպիոն Գարրի Կասպարովը մեն-մենակ պայքար է մղելու ամբողջ աշխարհի դեմ: Աշխարհի բոլոր երկրների շախմատիստներն ու շախմատասերները կարող են մասնակցել այդ մրցախաղին: «Մայքրոսոֆթ» ընկերությունը Ինտերնետում էջ է տրամադրել, եւ յուրաքանչյուրը կարող է համակարգչի միջոցով ուղարկել իր քայլը: «Աշխարհի հավաքականին» օգնելու են չորս մասնագետ-վերլուծաբաններ: Կկատարվի այն քայլը, որն ավելի շատ ձայն կստանա: Յուրաքանչյուր քայլ որոշելու համար կողմերին 48-ական ժամ է տրվում:

Գարրի Կասպարովը հույս է հայտնել, որ ինքը կկարողանա հաղթել այս մրցախաղում: Նրա կարծիքով, եթե իրեն հաջողվի սկզբնախաղում առավելության հասնել, ապա մնացյալը, ինչպես ասում են, «տեխնիկայի գործ է»: Իսկ եթե սկզբից եւեթ հավասար խաղ ընթանա, ապա պայքարը բավականին համառ ու տեւական կստացվի:

Թուրինը՝ ձմեռային օլիմպիադայի նոր մայրաքաղաք

Հարավային Կորեայի մայրաքաղաք Սեուլում անցկացված ՄՕԿ-ի 108-րդ նստաշրջանում որոշվեց 2006 թ. ձմեռային օլիմպիադայի անցկացման վայրը: 20-րդ խաղերն իրենց մոտ ընդունելու ցանկություն էին հայտնել Սիոնը (Շվեյցարիա), Թուրինը (Իտալիա), Հելսինկին (Ֆինլանդիա), Կլագենֆուրտը (Ավստրիա),* Զակոպանեն (Լեհաստան) եւ Պոպրադ Տատրին (Սլովակիա):

Ձմեռային օլիմպիական խաղերի մայրաքաղաքի ընտրությունն անցկացվեց երկու փուլով: Առաջինում, ձայների քանակով, վեց քաղաք-թեկնածուներից ընտրվեցին երկուսը: Երկրորդ, եզրափակիչ փուլում մրցակցություն գնաց Թուրինի եւ Սիոնի միջեւ: Ի վերջո Սիոնը 36 ձայն հավաքեց, իսկ Թուրինը՝ 53: Այսպիսով, վերջինս հաղթեց 2006 թ. օլիմպիադայի անցկացման ընտրություններում:

Հիշեցնենք, որ Իտալիան երկրորդ անգամ է ձմեռային օլիմպիադայի մրցավայր դառնում: Հեռավոր 1956-ին խաղերն իր մոտ էր ընդունել ալպիական Կորտինա դ'Ամպեցոն:

Սթենլիի գավաթը նվաճեց «Դալասը»

Հոկեյի ազգային լիգայի (NHL) առաջնության համարյա իննամսյա մարաթոնն ավարտվեց:

Սթենլիի գավաթի եզրափակիչ մրցաշարում հանդիպեցին «Դալաս Նորտ Սթարզ» եւ «Բուֆալո Սեյբրզ» թիմերը: Հենց սկզբից մասնագետները ենթադրում էին, որ հանդիպումները կանցնեն շատ համառ ու կոշտ պայքարում, քանի որ երկու թիմերն էլ պաշտպանական խաղաոճ են դավանում:

Այդպես էլ եղավ: Թերեւս, ավելի հատկանշական է վերջին՝ 6-րդ խաղը, որն անցկացվեց Բուֆալո քաղաքում: Թիմերն ավելի շատ ուշադրություն էին դարձնում պաշտպանությանը: Իրենց հիանալի դրսեւորեցին դարպասապահներ Էդ Բելֆուրը եւ Դոմինիկ Հաշեկը: Հանդիպման հիմնական ժամանակում ոչ-ոքի՝ 1-1 գրանցվեց: Եվ հաղթողը որոշվեց միայն երրորդ լրացուցիչ խաղափուլում: Հաղթական գոլը խփեց «Դալասի» հարձակվող Բրետ Հալը: Այսպիսով, Տեխասի նահանգը ներկայացնող թիմը նվաճեց Սթենլիի գավաթը: Ահա թե «Դալասի» եւ «Բուֆալոյի» հանդիպումներն ինչպես են ավարտվել՝ 2-3, 4-2, 2-1, 1-2, 2-0, 2-1:

Վերջում ավելացնենք, որ փլեյ-օֆ շարքի ամենաարժեքավոր (հմա՝ լավագույն) խաղացող է ճանաչվել «Դալասի» հարձակվող Ջո Նուինդայկը, որը 11 անգամ գրավել է մրցակիցների դարպասը:

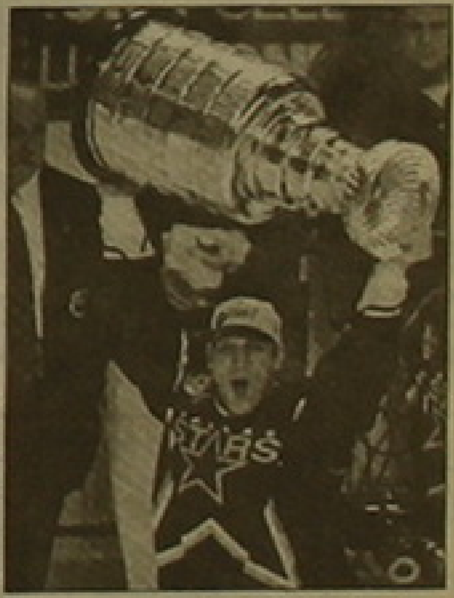

Եզրափակիչի հերոս Բրետ Հալը ցուցադրում է Սթենլիի գավաթը

ԲԱԺԻՆԸ ՎԱՐՈՒՄ Է ՌԱՅՄԻԿ ԱՎԱԳՅԱՆԸ

ՖԻՖԱ-ի հերթական ցուցակը

Ֆուտբոլի միջազգային ֆեդերացիան հրապարակել է հավաքական թիմերի հերթական վարկանիշային ցուցակը: Այն կրկին գլխավորում է աշխարհի փոխչեմպիոն Բրազիլիայի հավաքականը, կրկին երկրորդ տեղում է չեմպիոնը Ֆրանսիան: Վերին հորիզոնականներում էական տեղաշարժեր չեն եղել, իսկ երրորդ տասնյակում հայտնվել են Իսրայելի եւ Ռուսաստանի ընտրանիները, որոնք իրենց վերջին հաջողությունների շնորհիվ 10 աստիճանով վեր են բարձրացել:

Ֆուտբոլասերների ուշադրությանն ենք ներկայացնում ՖԻՖԱ-ի ցուցակի առաջին 30 թիմերին (փակագծերում բերված են նախորդ ցուցակում նրանց զբաղեցրած տեղերը):

1(1). Բրազիլիա՝ 808 միավոր, 2(2). Ֆրանսիա՝ 781, 3(5). Չեխիա՝ 753, 4(4). Իտալիա՝ 750, 5(3). Գերմանիա՝ 733, 6(8). Իսպանիա՝ 732, 7(6). Խորվաթիա՝ 723, 8(7). Արգենտինա՝ 716, 9(10). Ռումինիա՝ 704, 10(9). Հոլանդիա՝ 700, 11(12). Նորվեգիա՝ 697, 12(15). Պորտուգալիա՝ 685, 13(11). Անգլիա՝ 684, 14(13). Մեքսիկա՝ 672, 15(14). Շվեդիա՝ 668, 16(16). Հարավսլավիա՝ 645, 17(18). Դանիա՝ 642, 18 (19). Մարոկո՝ 637, 19(17). Ավստրիա՝ 632, 20(24). Սլովակիա՝ 614, 21(20). Պարագվայ՝ 613, 22(32). Իսրայել՝ 610, 23(33). Ռուսաստան՝ 607, 24(29). Լեհաստան՝ 607, 25(21) Ուկրաինա՝ 606, 26(28). Թունիս՝ 605, 27(21). Շոտլանդիա՝ 601, 28(24). ԱՄՆ՝ 598, 29(23). Չիլի՝ 597, 30(27). Բելգիա՝ 254 միավոր:

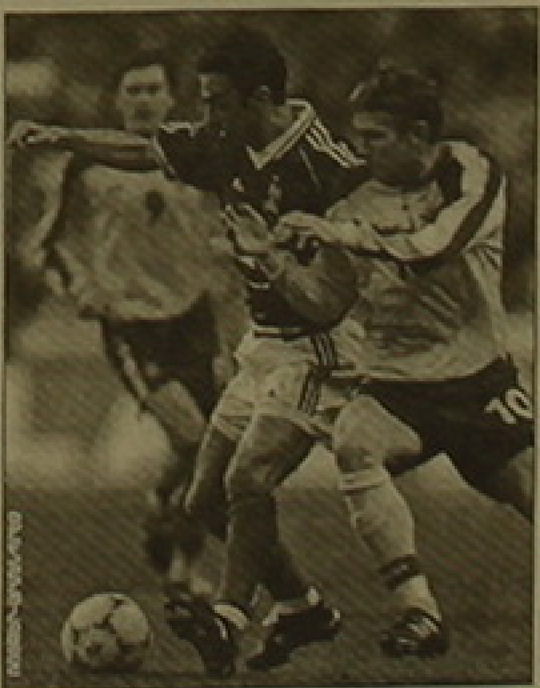

Միջազգային ֆեդերացիայի վերջին ցուցակում **Հայաստանի հավաքականը** 411 միավորով բաժանում է 86-87-րդ տեղերը (նախորդ անգամ մեր ընտրանին 90-րդն էր): Իսկ ահա թե ինչպիսին են նախկին Խորհրդային Միության այն հանրապետությունների հավաքականների արդյունքները, որոնք տեղ են գրավել առաջին հարյուրյակում. 49-50 (52). Լիտվա՝ 522 միավոր, 55 (63). Լատվիա՝ 504, 59 (58). Վրաստան՝ 498, 85 (84). Ուզբեկստան՝ 414, 88-89 (85). Էստոնիա՝ 410, 93 (89). Բելառուս՝ 404, 97 (103). Ադրբեջան՝ 373, 98 (100). Մոլդովա՝ 372 միավոր:

ԽԱՉԲԱՌ

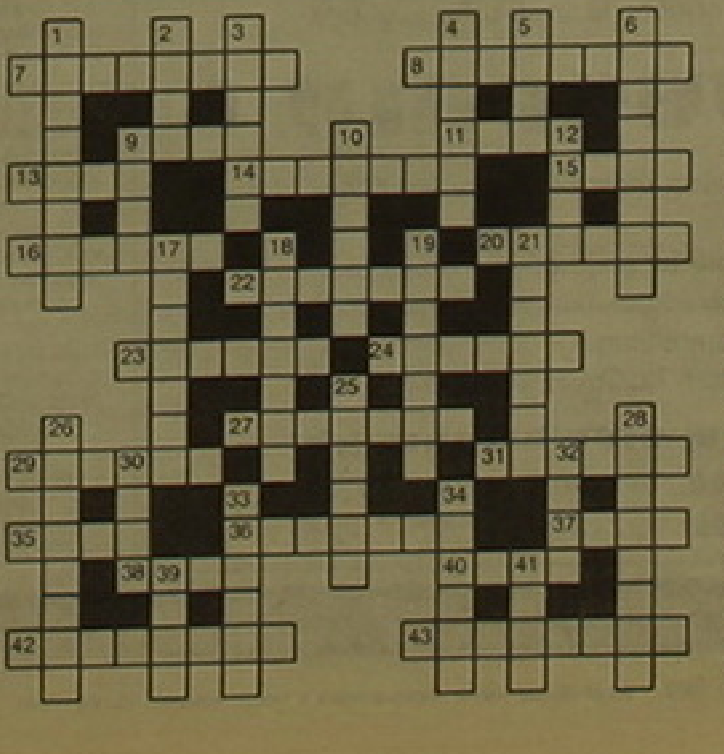

Ուղղահայաց

1. Սեւագլուխ, կարմիր օձ: 2. Մեկ գերիշխանության ներքո մի շարք միապետությունների միավորման ձեւ: 3. Հանգած շերտավոր հրաբխային լեռ Հայաստանում: 4. Պետություն Արեւելյան Աֆրիկայում: 5. Թխված: 6. Դեդաբույս ստորունդ, ... 9. Հին հունական քաղաք, որն ըստ ավանդության, հիմնել է առասպելական Կադմոսը: 10. Ձուստ, չափավոր, ոչ հախուռն: 12. Շիշակ բարի հակառակը: 17. Գուգարաց լեռները կազմող լեռնաբազուկներից: 18. Արտաշատ քաղաքը հիմնադրած հայոց թագավոր: 19. Իր կամքով, իր ցանկությամբ մի բան անող: 21. Կղզի Վանա լճում: 25. Գիտական տարաստանային թոչուն: 26. Հայ ճարտարապետ: 28. Իր դրամական պարտավորությունները փակելու, մարելու ունակություն ունեցող անձ: 30. Քաղաք Արեւմտյան Հայաստանում, այժմ Երեւանի թաղամասերից մեկի անվանումը Նոր ... : 32. «Պեղոլի» հերոսներից: 33. Սեռնող եւ հառնող բնության, ինչպես նաեւ անդրշիրիմյան թագավորության Աստվածը հին եգիպտական դիցարանում: 34. Տնկիներով պատված տարածք: 39. Վ. Սարոյանի պատմվածքներից «Իմ անունը ... է»: 41. Բուսական կամ կենդանական ծագում ունեցող հոտավետ նյութ:

Հորիզոնական

7. Հայ խմբավար: 8. Զորորդական տարբեր լավաներից կազմված սարավանդ Հայաստանում: 9. Հայ երգիչ: 11. Ոսկերչության մեջ օգտագործվող հրաբխային ապարներում առաջացած խալցեդոնի տարատեսակ: 13. Ֆրանսիացի գրող, ճանաչվել է «Նամակներ իմ հողմաղացից» պատմվածքների գրքով: 14. Հայազգի քեմանկարիչ, նկարիչ, մականունը Ժորժ Վելիկոլեպնի: 15. Երեւանյան էլեկտրոնային օդակաձեւ արագացուցիչ: 16. Պուշկինի օպերաներից: 20. Սեւանի ավազանի գետերից: 22. Հանգած հրաբուխ Գեղամա լեռնաշղթայում: 23. Լեռնաշղթա Հայաստանում: 24. Օձի տեսակ դեղնավուն սահուկ: 27. Այդր լճի այլ անվանումը: 29. Ոտսանի վզակը: 31. Գետ Հայաստանում, սկիզբ է առնում Գեղասարի հյուսիսային լանջից: 35. Բույս, որից Լատինական Ամերիկայում թեյ են պատրաստում: 36. Սփյուռքահայ երգիծանկարիչ: 37. Լիճ Արագած լեռան վրա: 38. Ձրվեժ Հայաստանում: 40. Հայ հեղափոխական: 42. Հրազդան գետի աջ վտակը: 43. Ձայնին բազմաձայն կոմպոզիտորի խոստաբույս:

Կազմեց Է. ԱՎԵՏԻՍՅԱՆԸ

Նախորդ համարում տպագրված խաչբառի պատասխանները

Ուղղահայաց

1. Կեչառիս: 2. Գինզբուրգ: 3. Շիռմա: 4. Գալբա: 5. Կալիգուլա: 6. Պիրիժոր: 9. Սքեր: 10. Իդեալ: 16. Հարավ: 17. Գազել: 21. Կորոլով: 23. Գիլիոտին: 24. Բակունին: 25. Սյովա: 26. Մարտ: 27. Վարդյան: 31. Արգոն: 32. Յակուտ:

Հորիզոնական

7. Ֆերիտին: 8. Պարագիտ: 11. Թանգիմաք: 12. Դոբրինին: 13. Պիկուլ: 14. Արքաս: 15. Կուլոն: 18. Ագատավ: 19. Քաղաք: 20. Օկսամ: 22. Վերգո: 28. Բարևոր: 29. Սփար: 30. Սլզամ: 33. Բուսլերով: 34. Սկայորդի: 35. Սիմոնով: 36. Պուրիտան:

digitised by A.R.A.R.@

Օրվա հեռանկար

ՀԱՄԱՌՈՏ

«Որոշ հարեւաններ» Վրաստանին «շտապեցնում են» մտնել ՆԱՏՕ-ի մեջ

ԹԲԻԼԻՍԻ, 22 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ: «ՆԱՏՕ-ի մեջ Վրաստանի մտնելու հարցը չի կարելի դիտել ժամանակի գործոնից կտրված. ամեն ինչ կախված է այն բանից, թե որքանով պաշտպանված կլինեն Վրաստանի անվտանգությունն ու անկախությունը», հայտարարել է Վրաստանի նախագահ Էդուարդ Շեւարդնաձեն հարցազրույցի ժամանակ, որն այսօր տպագրվել է Թբիլիսիի «Ասավալ-դասավալի» («Անցուդարձ») լրագրում:

Էդուարդ Շեւարդնաձեն հայտարարել է. «Ուզում եմ Վրաստանի ներսի եւ նրա սահմաններից դուրս մեր ընդդիմադիրներին հիշեցնել. ինչքան ուժեղ լինի ճնշումը Վրաստանի վրա, այնքան ավելի կածի մեր երկրի ձգտումը ՆԱՏՕ-ին, իրենց անկանխատեսելիությամբ դեպի այդ դաշինքն են մեր երկիրը «հրում» չարակամները, իսկ հետո բանը ներկայացնում այնպես, թե իբր մենք, բռնամությունն անելով ինչ-որ մեկի հետ, մտադիր ենք մտնել ՆԱՏՕ-ի մեջ»: Նախագահի կարծիքով, այն հարցի պատասխանը, թե Վրաստանը երբ կմտնի ՆԱՏՕ-ի մեջ, հասկանալի է. «դա ամբողջովին կախված է մեր որոշ հարեւաններից, որոնք մեզ շատ են «շտապեցնում»:

Քլինթոնը կոչ է արել սերբերին տապալել Միլոշեւիչին

ԵՐԵՎԱՆ, 22 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հունիսի 21-ին ելույթ ունենալով Սլովենիայի մայրաքաղաք Լյուբլյանայում կայացած բազմահազարանոց հանրահավաքում ԱՄՆ ղեկավարը հայտարարել է, որ Հարավսլավիան միայն այն ժամանակ կդառնա նոր Եվրոպայի մասը, երբ կբոքախի Միլոշեւիչի գերիշխանությունը:

Ընդհանուր առմամբ ՆԱՏՕ-ի ղեկավարները համակարծիք են այն հարցում, որ Միլոշեւիչը պետք է հեռանա իշխանությունից, եւ որ այդ քայլը նրան պետք է պարտադրվի ոչ թե ՆԱՏՕ-ի զորքերի, այլ իր իսկ ժողովրդի կողմից:

«Միլոշեւիչը պետք է հեռացվի Սերբիայի քաղաքացիների կողմից: Սերբիան երկու հնարավորություն ունի. նայել առաջ ւ դառնալ ժամանակակից Եվրոպայի շինարարության մասնակից, կամ մնալ անցյալում: Միլոշեւիչն անցյալ է», հայտարարել է ՆԱՏՕ-ի գլխավոր քարտուղար Խ. Սոլանան: Համանման կարծիքներ են հայտնել նաեւ Մեծ Բրիտանիայի եւ Ֆրանսիայի վարչապետները:

Ջեքսոնը վրդովված է ԿԱԲ-ի գործողություններից

ԵՐԵՎԱՆ, 22 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Կոսովոյում ՆԱՏՕ-ի խաղաղարար ուժերի հրամանատար, գեներալ Մ. Ջեքսոնը խստորեն քննադատել է Կոսովոյի ազատագրական բանակի (ԿԱԲ) գործողությունները: Ըստ գեներալի, ալբանական գրոհայինների մի մասը «խիստ վրդովեցուցիչ է» պահում իրեն. նրանք հրկիզում են սերբերի տները, կողոպտում են եւ դիակապտությամբ զբաղվում: Միաժամանակ Ջեքսոնը խոստովանել է, որ ԿԱԲ-ի լիակատար զինաթափումն անհնար է:

1.5 կգ կոկաին ստամոքսում

ԵՐԵՎԱՆ, 22 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ռոտերդամի ոստիկանությունը ձերբակալել է Սուրինամից ժամանած 44-ամյա մի քաղաքացու, որի ստամոքսում եւ աղիքներում 1.5 կգ կոկաին է հայտնաբերվել: Ռոտերդամի փողոցներից մեկում քաղաքացին տեղափոխողը հանկարծ սկսել է իրեն վատ զգալ, եւ երբ օգնություն ցույց տալու համար նրան են մոտեցել ոստիկանները, քաղաքացին խոստովանել է իր մեղքը:

ՄԱԿ

Անվտանգության խորհրդի արագ բարեփոխումը անհրաժեշտություն է

ՍԱՆԿՏ ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 22 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ: Անհրաժեշտ է ամեն ինչ անել, որպեսզի ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհուրդը վերածվի «ավելի ժողովրդավարական, ավելի պատասխանատու եւ ավելի արդյունավետ մարմնի»: Այս մասին հայտարարել է երկուշաբթի օրը Սանկտ Պետերբուրգ ժամանած ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղար Կոֆի Անանը:

Լրագրողների հետ զրույցելիս Կոֆի Անանը մասնանշել է «Կոսովոյի հակամարտությունից դասեր քաղելու անհրաժեշտությունը, եւ հասկանալի այդ դասերը պետք է քաղեն ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդի անդամները»:

ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղարը նշել է, որ Անվտանգության խորհրդի բարեփոխումն «այն հարցն է, որը ՄԱԿ-ի անդամները պետք է քննարկեն եւ արդեն քննարկում են: Անվտանգության խորհրդի բարեփոխման հարցերն արդեն մի որոշ ժամանակ է օրակարգում են, այժմ մենք այդ բնագավառում ջանքերն ավելի ինտենսիվ գործադրելու առիթն ունենք», ընդգծել է ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղարը:

Հայաստանի պետական կամերային նվագախմբի եւ Գյումրիի կամերային երգչախմբի համատեղ համերգի կատարումը նվիրվում է Հայաստանում քրիստոնեության ընդունման 1700-ամյակին

«Արամ Խաչատրյան» համերգասրահում ս. թ. հուլիսի 3-ին, ժ. 19.00-ին տեղի կունենա Հայաստանի պետական կամերային նվագախմբի (ՀՊԿՆ) համերգը, գեղարվեստական ղեկավար եւ գլխավոր դիրիժոր

ԱՐԱՄ ՂԱՐԱԲԵԿՅԱՆԻ ղեկավարությամբ:

Կկատարվի Դավիթ Հալաջյանի (Շվեյցարիա) «Լույսի պատարագ» («Missa de Lumine») ստեղծագործությունը, որը գրվել է 1997 թ.-ին կամերային նվագախմբի, կամերային երգչախմբի եւ մենակատարների համար: Գյումրիի կամերային երգչախումբը (գեղարվեստական ղեկավար եւ գլխավոր դիրիժոր Ռոբերտ Մլքեյան) առաջին անգամ ելույթ կունենա Հայաստանի պետական կամերային նվագախմբի հետ:

Հայաստանի պետական կամերային նվագախմբի հովանավորն է «Վաչէ եւ Թամար Մանուկեան» բարեգործական հիմնադրամը:

ԱՐՄԵՆՏԵԼԸ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒՄ Է

Մ Ր Ց Ո Ւ Յ Թ

Արմենտելն իր օբյեկտների եւ ցանցերի շուրջօրյա պահպանությունն իրականացնելու համար հայտարարում է տենդեր: Մրցութային հանձնաժողովին պետք է ներկայացվեն հետեւյալ փաստաթղթերը.

1. Լիցենզիա նման ծառայություն իրականացնելու համար:
2. Պահպանությունն իրականացնող անձնակազմի զենքով ապահովվածության վերաբերյալ տվյալներ:
3. Եթե կազմակերպությունը արդեն իսկ իրականացնում է այդպիսի ծառայություն, ապա սպասարկվող օբյեկտների ցանկը:
4. Մեկ պահակակետի համար պահանջվող գումարի չափը:

Առաջարկությունները ներկայացնել մինչեւ հուլիսի 2-ը, ժամը 12:00-ը, հետեւյալ հասցեով

Երեւան, Սիարոնյան 2, 6-րդ հարկ, 605 սենյակ, գլխավոր վարչական տնօրենի ընդունարան, հեռ. 28-92-04, 28-10-52:

ԱՐՄԵՆՏԵԼ ՀԶ ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

Հ Ա Յ Տ Ա Ր Ա Ր Ո Ւ Թ Յ Ո Ւ Ն

Հայտնում ենք, որ ս.թ. հունիսի 23-30-ը, ժ. 10-17-ը Արտասահմանյան երկրների հետ մշակութային կապերի հայկական ընկերությունում գործելու է «Իրան. զարմանահրաշ աշխարհ» խորագրով գեղանկարչական ցուցահանդես, որը հայ երեխաների տպավորությունների ու հայացքների արդյունքն է Իրանի վերաբերյալ:

Ցուցահանդեսի բացումը տեղի կունենա չորեքշաբթի, հունիսի 23-ին, ժամը 16-ին:

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆՅԱՆ ԵՐԿՐՆԵՐԻ ՀԵՏ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԿԱՊԵՐԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ
ԵՐԵՎԱՆՈՒՄ ԻՐԱՆԻ ԻՍԼԱՄԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԴԵՍՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԲԱԺԻՆ

ԹԵՔԵՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԸ

ՀՐԱՎԻՐՈՒՄ Է

Դեսպանատներին, միջազգային, համատեղ, տեղական եւ հասարակական կազմակերպություններին իր բարձր ճաշակով հարդարված դահլիճներում

- կոնֆերանսներ
- սեմինարներ
- շնորհանդեսներ
- հանդիպումներ
- ցուցահանդեսներ
- ճաշկերույթներ եւ այլն անցկացնելու

ՏՐԱՄԱԴՐՈՒՄ Է

- 25-250 տեղանոց փոքր եւ մեծ դահլիճներ
- ցուցասրահ
- օդափոխության եւ զովացման համակարգ
- երեք լեզվով միաժամանակյա թարգմանություն
- overhead, սլայդոսկոպ
- ավտոմեքենաների կանգառում եւ այլն

Գինը՝ պայմանագրային

Մեր հասցեն՝ Երեւան, Խանջյան 50

Հեռախոսներ՝ 57-30-57, 57-71-25

ՀԵՌՈՒՍՏԱԾՐԱԳՐԵՐ

22 հունիս

ՀՏ

9.00 Հայլուր
9.20 Բարի լույս, Հայաստան
10.20 Հեռուստասերիալ «Մոխրոտը»
11.15 Արտակարգ պլոկ
11.25 Գ/ֆ «Մի վշտանա»
13.00 Հայլուր
13.15 Միասին («Մի»)
17.00 Հայլուր
17.20 Փաստագրական կինոյի ժամ. «Հնչում է դուդուկը»
18.00 Հեռուստասերիալ «Մոխրոտը»
19.00 Ռուբիկոն
19.30 Հեռուստասերիալ «Շների աշխարհը»
20.00 Շրջադարձ
20.25 Արտակարգ պլոկ
20.35 Տուն-տունիկ
21.00 Հայլուր
21.30 Մեկ լուր
21.40 Հեռուստակապարդ
21.45 Այսօր
22.10 36.6
22.30 Գործարար մարդիկ
23.00 02
23.40 Հենց այնպես
00.00 Հայլուր
00.20 Ուշ երեկոյան
Արբանյակային հեռարձակմամբ
02.00 Հեռուստասերիալ «Իմ երկրորդ մայրը»
03.00 Բարի լույս, Հայաստան

Մշակույթ

19.00 Մուլտֆիլմ «Պինգվին Վինը»
19.10 Բնաշխարհ. «Կյանքի ճանապարհներ»
20.10 «Մի նկարի պատմություն». Վարդգես Սուրենյանց
20.30 Լուրեր
21.05 Սերիալ «Ես կոչվածեմ Սանիեքենը» (3-րդ մաս)
21.55 Միւեցեք զվարճանա
22.00 Երգում է Ռուբեն Մաթեւոսյանը
22.25 Գեղֆիլմ «Ռասպուտին»
00.05 Լուրեր

Ա1+

09.00 Տոմար
11.00 Գ/ֆ «Հրեշավորների ցասումը 2» (3-րդ մաս)
19.00 Մուլտեր
19.30 Սուրհանդակ
19.50 Սամոլի խոսնակ
20.00 Գիտասեղեր
20.30 Կամ... Կամ
21.15 Նժար
21.30 Սուրհանդակ
22.00 Սարոյանի էկրան. «Ամերիկյան հիեզը Փարիզում»
23.30 Սուրհանդակ
00.00 Անցորդ
00.05 Մի անգամ
00.10 Մութ սենյակ
00.30 Ֆասոն (Fasion ծրագրի շաբաթվա ընտրանի)
00.55 Գիշերային կինոսրահ. Գ/ֆ «Թափվող կրակ»
02.30 Սուրհանդակ

ՕՌՏ

7.00 Բարի առավոտ
10.00 Նորություններ
10.15 Սերիալ «Հանուն սիրո»
11.30-15.45 Բիզնես TV
16.00 Նորություններ
16.15 Սերիալ «Ձմեռային Հարրին»
16.45 Հրաշալի ընկերախումբ
17.00 Ջունգլիների կանչը
17.30 ... Մինչեւ 16 եւ բարձր
18.00 Սերիալ «Հանուն սիրո»
19.00 Նորություններ
19.15 Դիմակներ շոու
19.45 Այսեղ եւ հիմա
20.05 Մարդը եւ օրենքը
20.45 Սերիալ «Ձմեռվա քաղենին»
21.45 Բարի գիշեր, երեխաներ
22.00 Ժամանակ
22.40 Ֆեռեւս
22.50 Գ/ֆ «Երազելը վնաս չէ» (գլխ. դերում Պյեռ Ռիշար)
00.35 «Վկան» (ֆիլմ 2-րդ)
01.40 Նորություններ
01.55 Բասկետբոլի Եվրոպայի առաջնություն. Ռուսաստան-Իսպանիա
02.45 Գ/ֆ «Բոքի մարդու կինը» (դերերում Խ. Դունդուկյա, Գ. Ըկուռատով, Ռ. Գլազոն կով)

ՌՏՌ

8.00-10.45 Բարի լույս, Ռուսաստան
8.20 Բոլորի տուրբերին
8.45 Հեռուստախաղ «Հաղորդումների ծրագիր»
10.15 Հերթապահ բաժանմունք
10.45 Աստղանիշներ փոստով
11.10 Սերիալ «Միլենի»
12.00, 15.00, 18.00, 21.00, 01.30 Լուրեր
12.35 Սերիալ երեխաների համար «Փոքրիկ բափառաշրջիկը»
13.30 Իմ ընտանիքը
14.30 Խանութ բազմոցի վրա
15.30 Սերիալ «Անտոնելլա»
16.25 Սերիալ «Հարուստներն ու նշանավորները»
17.15 Երաժշտություն, երաժշտություն...
17.25 Սերիալ «Առաջին համբույրներ»
18.30 Աշտարակ
18.55 Ֆուտբոլի Ռուսաստանի առաջնություն ԲԿՄԱ (Մոսկվա)-«Սատուրն» (Ռամենսկոյե)
21.40 Մանրամասներ
21.55 Ինքդ ինձ մեծիսա
22.25 Կինոյի ժամ. Իգոր Սկլյարը, Աքնեսեյ Ժարկովը, Լյուդմիլա Գուրչենկոն «Նման ալողը» ֆիլմում
00.10 Ազգային երաժշտական փառատոն «Ասողերի հրապարակ-99»
01.15 Հերթապահ բաժանմունք
02.00 Ավետոռ

ԼՈՒՅՍ Է ՏԵՍԵԼ «Հայաստանի եւ Լեռնային Ղարաբաղի ձեռնարկություններ» տեղեկագիրը: Վաճառվում է «Նոյյան տապան» (Համալսարանի հրատարակչություն), «Ավասա» (Աբովյան 25), «Русская книга» (Փ. Բուզանդի 1) գրախանութներում եւ մետրոյի «Բարեկամություն» կայարանի մուտքի մոտ գտնվող կրպակում:

«Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարան, Երեւան-23, Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69149. Պատվեր 1073. Տպաքանակը՝ 4000. Ստորագրված է տպագրության 22. 06. 1999. Գինը՝ 100 դրամ

digitised by A.R.A.R.@